

VI. KONIUNKTURA W HANDLU

1. Omówienie wyników

1. Koniunktura w handlu w IV kwartale 2017 r. uległa nieznacznej poprawie. Wartość wskaźnika koniunktury IRG SGH (IRGTRD) zwiększyła się o 0,9 punktu i obecnie wynosi -2,1 pkt. Jest wyższa od poziomu odnotowanego przed rokiem (-6,7 pkt w IV kwartale 2016 r.) oraz wyższa od średniej dla IV kwartału z ostatnich dziesięciu lat (wynosi ona -5,3 pkt).

2. W przekroju według wielkości przedsiębiorstwa, mierzonej liczbą zatrudnionych, odnotowano spadek wartości wskaźnika dla przedsiębiorstw zatrudniających do 20 osób (z -2,6 pkt do -8,4 pkt) oraz dla przedsiębiorstw zatrudniających powyżej 100 pracowników (z 28,2 pkt do 8,9 pkt). W grupie przedsiębiorstw zatrudniających od 21-50 osób pomimo wzrostu o 13,4 pkt wartość wskaźnika koniunktury pozostała ujemna. Podobnie było w przypadku przedsiębiorstw zatrudniających od 51-100 osób.

3. W przekroju wg rodzaju działalności handlowej poprawę koniunktury zarejestrowano dla przedsiębiorstw zajmujących się sprzedażą detaliczną (mimo wzrostu wartości wskaźnika koniunktury z -4,0 pkt do -1,2 pkt pozostała ona ujemna) oraz dla przedsiębiorstw zajmujących się sprzedażą hurtową (wzrost z 3,2 pkt do 5,6 pkt). Dla przedsiębiorstw prowadzących sprzedaż we wszystkich formach (detaliczną, hurtową i mieszaną) zanotowano spadek wartości wskaźnika koniunktury z -3,1 pkt do -6,7 pkt.

4. Pomimo odnotowanej poprawy koniunktury w przedsiębiorstwach działających w małych miastach i wsiach (wartość wskaźnika koniunktury wzrosła, odpowiednio, z -12,4 pkt do -5,8 pkt oraz z -9,2 pkt do -5,9 pkt) wartości wskaźnika koniunktury pozostały ujemne. Z kolei dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w średnich i dużych miejscowościach odnotowano pogorszenie się koniunktury. W przypadku tych pierwszych wartość wskaźnika pozostała ujemna (w ciągu kwartału obniżyła się z poziomu -2,3 pkt do -2,7 pkt), a w przypadku drugich dodatnia (pomimo spadku z 11,0 pkt do 5,0 pkt).

5. Wartość ogólnego wskaźnika koniunktury w handlu obniżyła się i zmniejszyły się wartości sald odpowiedzi na pytania dotyczące: zmian sytuacji ogólnej i finansowej, utrzymywanych zapasów, zakupów od dostawców krajowych, wolumenu sprzedaży oraz utrzymywanej powierzchni magazynowej. Mimo to ankietowani ocenili ogólną kondycję swoich przedsiębiorstw jako dobrą. Przewidywania dotyczące najbliższych 6 miesięcy są jednak pesymistyczne. Przedsiębiorcy spodziewają się pogorszenia się ogólnej sytuacji ich zakładów handlowych.

6. Od początku badania koniunktury w handlu, prowadzonego przez IRG SGH, trzy czynniki niezmiennie ograniczają poprawę sytuacji przedsiębiorstw handlowych: konkurencja, wysokie koszty zatrudnienia pracowników i niedostateczny popyt. Tak też było w mijającym kwartale. W porównaniu z III kwartałem 2017 r. uciążliwość tych barier zmniejszyła się – odsetek przedsiębiorstw wskazujących je spadł, odpowiednio: z 74,1% do 70,0%, z 69,9% do 60,4% i z 52,7% do 47,2%. Na kolejnych miejscach w rankingu czynników ograniczających rozwój działalności uplasowały się zbyt mała powierzchnia sprzedaży oraz wielkość magazynów.

7. Wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące zmiany ogólnej sytuacji przedsiębiorstw handlowych zmniejszyła się w porównaniu z III kwartałem 2017 r. o 7,8 pkt., osiągając poziom -3,6 pkt. Jest jednak wyższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku (o 6,8 pkt). Przewidywania

dotyczące najbliższych kilku miesięcy są pesymistyczne – przedsiębiorstwa spodziewają się nieznacznego pogorszenia się ich ogólnej sytuacji.

8. Pogorszyła się również sytuacja finansowa przedsiębiorstw handlowych. Wartość salda wyniosła -6,8 pkt i była o 2,6 pkt niższa niż kwartał wcześniej, lecz zarazem wyższa o 7,3 pkt niż w roku 2016. Rozkład odpowiedzi jest następujący: 19,3% badanych przedsiębiorstw uznało, że względem III kwartału 2017 r. ich sytuacja poprawiła się, 54,6% respondentów stwierdziło, że ich sytuacja nie uległa zmianie, natomiast 26,1% badanych odnotowało jej pogorszenie się. Podobnie jak w przypadku przewidywań dotyczących sytuacji ogólnej, przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się pogorszenia się ich sytuacji finansowej w najbliższych miesiącach.

9. Wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zapasów obniżyła się względem minionego kwartału o 6,3 pkt i wynosi obecnie 0,0 pkt. Jest jednak wyższa od wartości sprzed roku o 3,8 pkt. Rozkład odpowiedzi jest następujący: 21,1% badanych przedsiębiorstw uznało, że ich zapasy się zwiększyły, 57,9% nie stwierdziło żadnych zmian w ich poziomie, a 21,1% respondentów poinformowało o spadku zapasów. Przewidywany jest dalszy spadek poziomu zapasów przedsiębiorstw handlowych w nadchodzących miesiącach.

10. W ciągu ostatniego kwartału nastąpił spadek wartości salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zakupów od dostawców krajowych z 6,7 pkt do 3,6 pkt. Pomimo spadku wartość salda była wyższa od zanotowanej w IV kwartale 2016 r. o 4,0 pkt. Prognozy na najbliższe miesiące są jednak pesymistyczne – przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się spadku zakupów od dostawców krajowych.

11. Pomimo zaobserwowanego w ciągu kwartału wzrostu wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość zakupów od dostawców zagranicznych pozostała ujemna (wzrost z poziomu -5,8 pkt do 5,4 pkt). Była wyższa od zanotowanej w analogicznym okresie ubiegłego roku o 9,8 pkt. Na bieżące saldo złożyły się następujące odpowiedzi: 13,3% respondentów w IV kwartale 2017 r. zwiększyło – w porównaniu z III kwartałem 2017 r. – zakupy od dostawców zagranicznych, 68,0% utrzymało je na dotychczasowym poziomie, natomiast 18,7% zmniejszyło je. Zakupy od dostawców zagranicznych asymetrycznie reagują na zmiany koniunktury, tzn. gwałtownie maleją przy spadku koniunktury i powoli rosną wraz z jej poprawą. Zdaniem przedsiębiorców, w kolejnych miesiącach sytuacja ulegnie pogorszeniu (wartość salda prognostycznego jest nadal ujemna i wynosi -6,3 pkt).

12. Pomimo wzrostu (o 1,8 pkt) wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące wielkości zatrudnienia pozostała ujemna (-7,4 pkt.) Rok wcześniej osiągnęła poziom -13,0 pkt. Przedsiębiorstwa spodziewają się jednak spadku zatrudnienia w nadchodzących miesiącach.

13. W IV kwartale 2017 r. w 62,6% przedsiębiorstw handlowych ceny wzrosły w porównaniu z III kwartałem 2017 r. (w tym: w 16,5% o więcej procent, w 32,5% o tyle samo procent, a w 13,6% o mniej procent), w 35,8% ankietowanej grupy przedsiębiorców ceny nie zmieniły się, natomiast w 1,6% obniżyły się. Przedsiębiorstwa spodziewają się spadku cen w kolejnym kwartale.

14. Zmniejszył się wolumen sprzedawanych towarów (spadek wartości salda o 25,2 pkt.). Wartość salda osiągnęła poziom -7,2 pkt, tj. nieco powyżej poziomu odnotowanego w analogicznym okresie ubiegłego roku (wyniósł wówczas -10,9 pkt). Na obecne saldo złożyły się następujące odpowiedzi: 24,9% przedsiębiorstw handlowych uznało, że w IV kwartale 2017 r. względem III kwartału 2017 r. wolumen sprzedawanych przez nie towarów zwiększył się, 43,0% respondentów wskazało, iż utrzymał się on na tym samym poziomie, natomiast u 32,1% ankietowanych nastąpił spadek. Przedsiębiorstwa handlowe przewidują dalszy spadek wielkości sprzedaży w najbliższym kwartale.

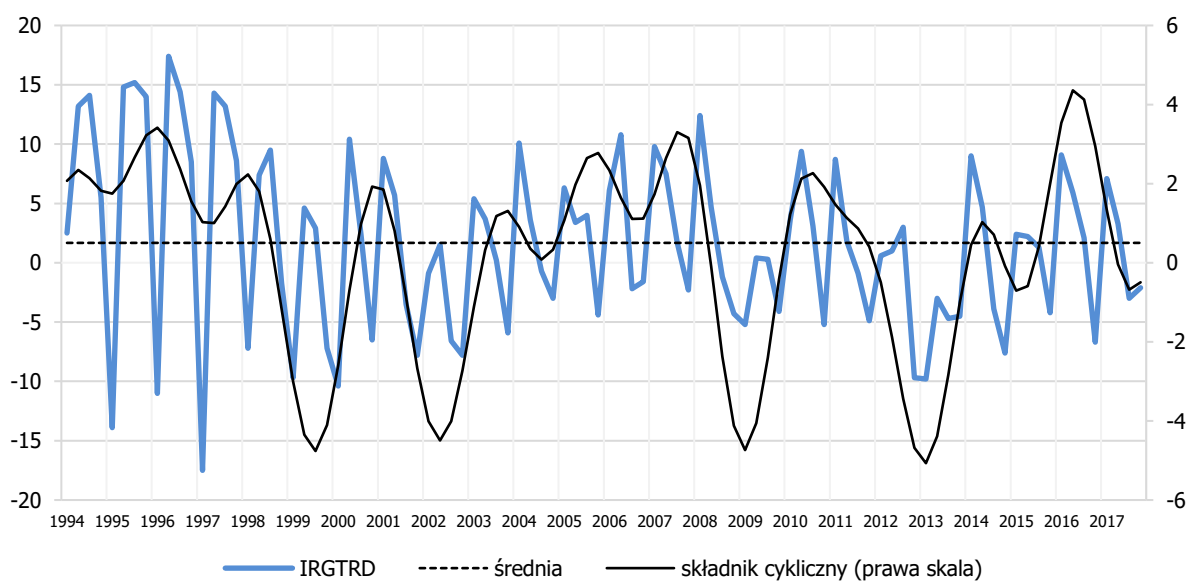
15. Choć wartość salda odpowiedzi na pytanie o wielkość ogólnej powierzchni magazynowej zwiększyła się, jej poziom pozostał ujemny (-1,3 pkt). Obecna wartość salda jest wyższa niż rok wcześniej o 2,9 pkt. Prognozy są jednak pesymistyczne – przedsiębiorcy zamierzają zmniejszyć wielkość powierzchni magazynowej w kolejnych miesiącach.

16. Ogólna sytuacja przedsiębiorstw handlowych w IV kwartale 2017 r. została przez nie oceniona jako dobra. Wartość salda odpowiedzi na to pytanie wynosi 9,4 pkt. Rozkład odpowiedzi jest następujący: 25,7% badanych przedsiębiorstw uznało ogólną kondycję swojego przedsiębiorstwa za dobrą, 58,0% za średnią, a 16,3% za słabą. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się pogorszenia się swojej ogólnej sytuacji ekonomicznej w nadchodzącym okresie.

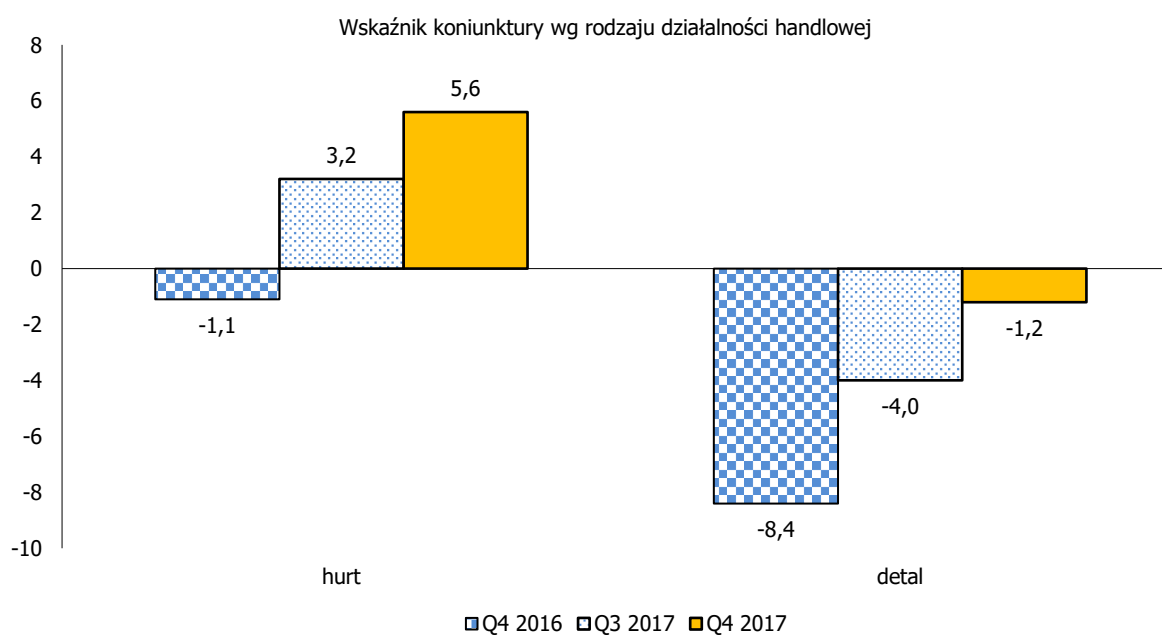
17. Od wielu lat na wysokim poziomie utrzymuje się wartość salda odpowiedzi na pytanie dotyczące wzrostu konkurencji na rynku. W październikowym badaniu zmniejszyła się ona o 5,0 pkt w stosunku do poprzedniego kwartału i osiągnęła wartość +36,6 pkt. Rozkład odpowiedzi był następujący: 37,8% ankietowanych przedsiębiorstw uznało, że w IV kwartale 2017 r. względem III kwartału 2017 r. konkurencja dla nich wzrosła, 61,0% nie zauważyło zmiany, a 1,2% respondentów stwierdziło, że konkurencja zmniejszyła się. Przedsiębiorstwa handlowe spodziewają się dalszego spadku zagrożenia ze strony konkurencji w najbliższych miesiącach.

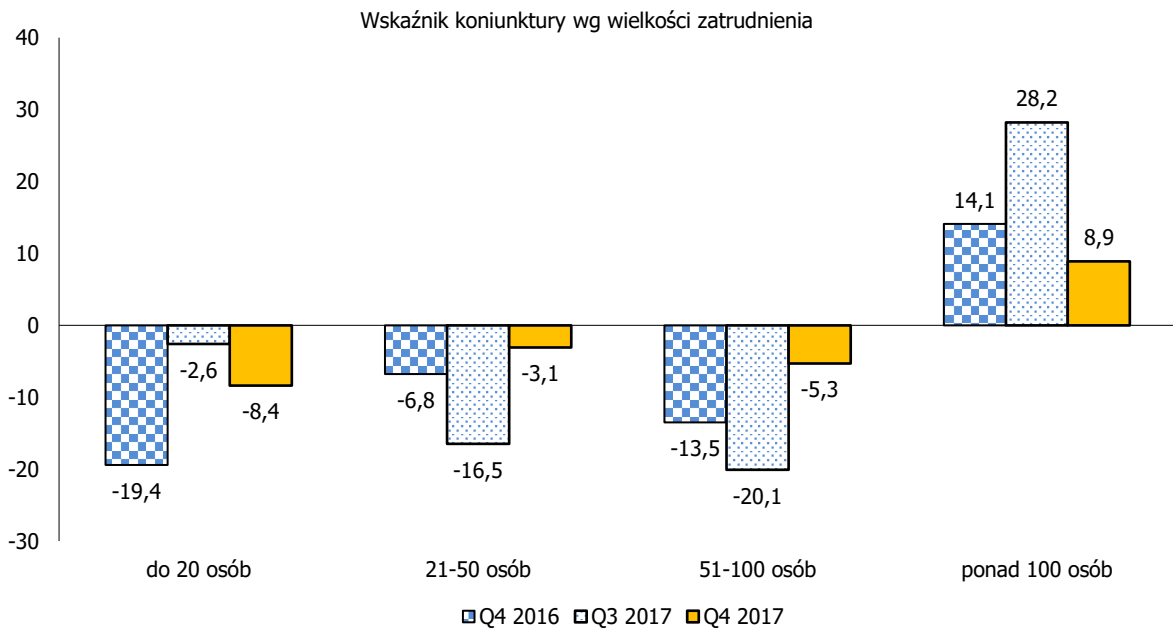
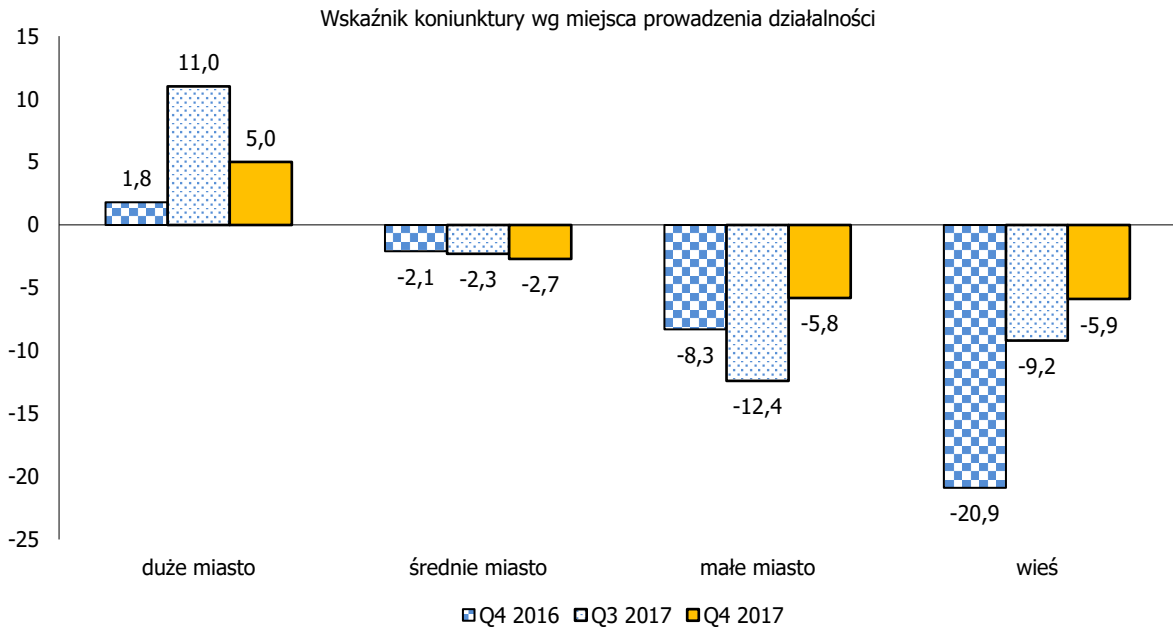
2. Wyniki szczegółowe

WSKAŹNIK KONIUNKTURY

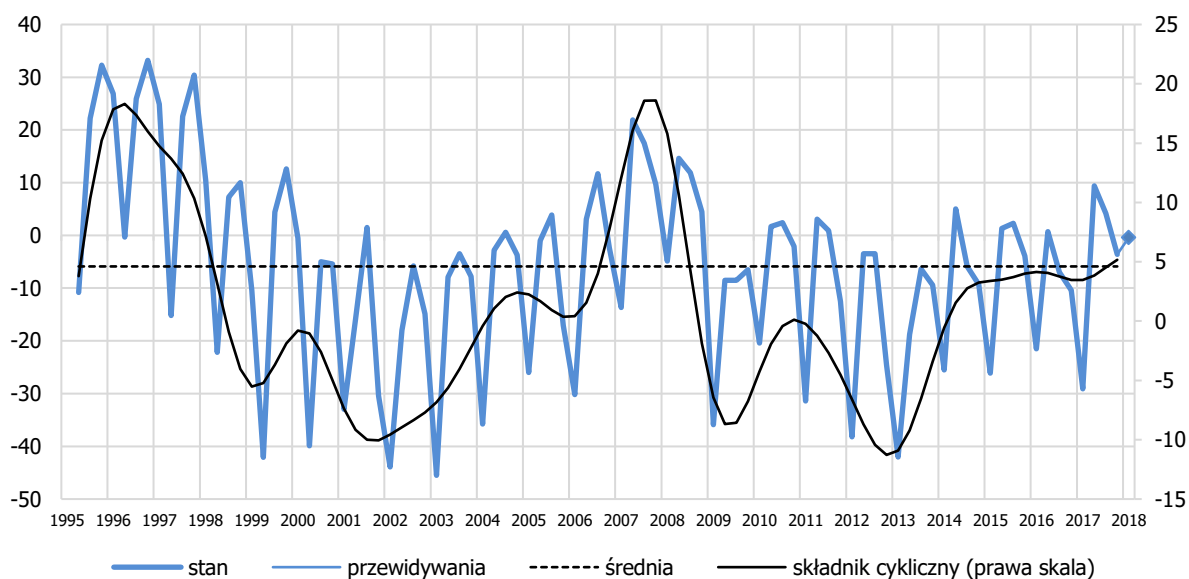

składowe salda	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
1. wolumen sprzedaży - przewidywania	-7,1	12,1	16,6	2,6	-1,2
2. zakupy towarów od dostawców krajowych i zagranicznych - przewidywania	-16,8	-4,5	4,4	-5,5	-5,2
3. zapasy - stan	-3,8	-15,2	11,0	6,3	0,0
wskaźnik koniunktury (IRGTRD): $(1+2-3)/3$	-6,7	7,1	3,3	-3,0	-2,1

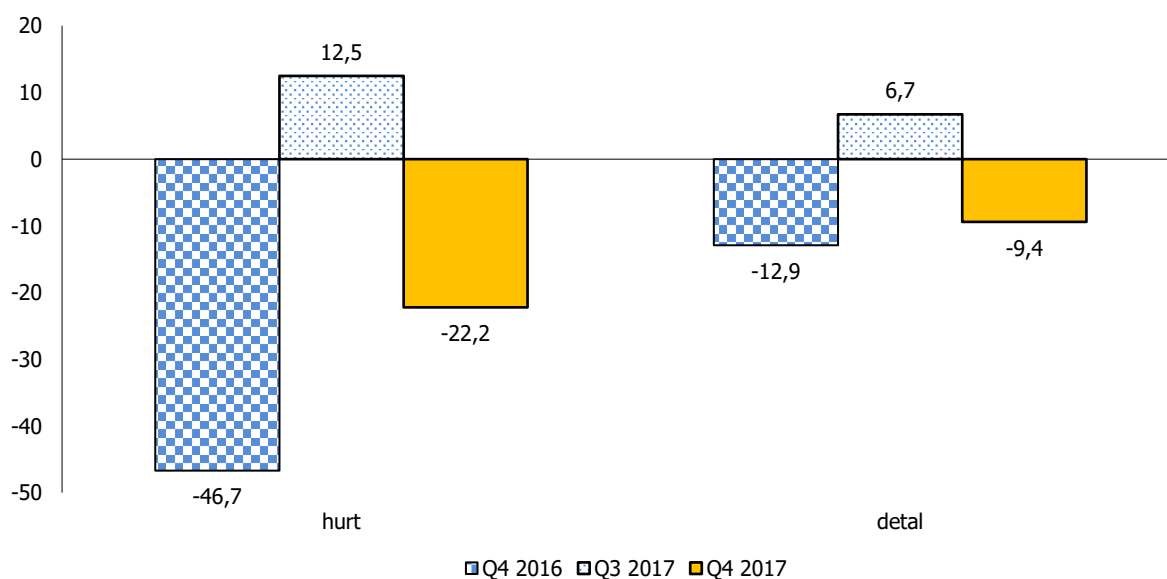

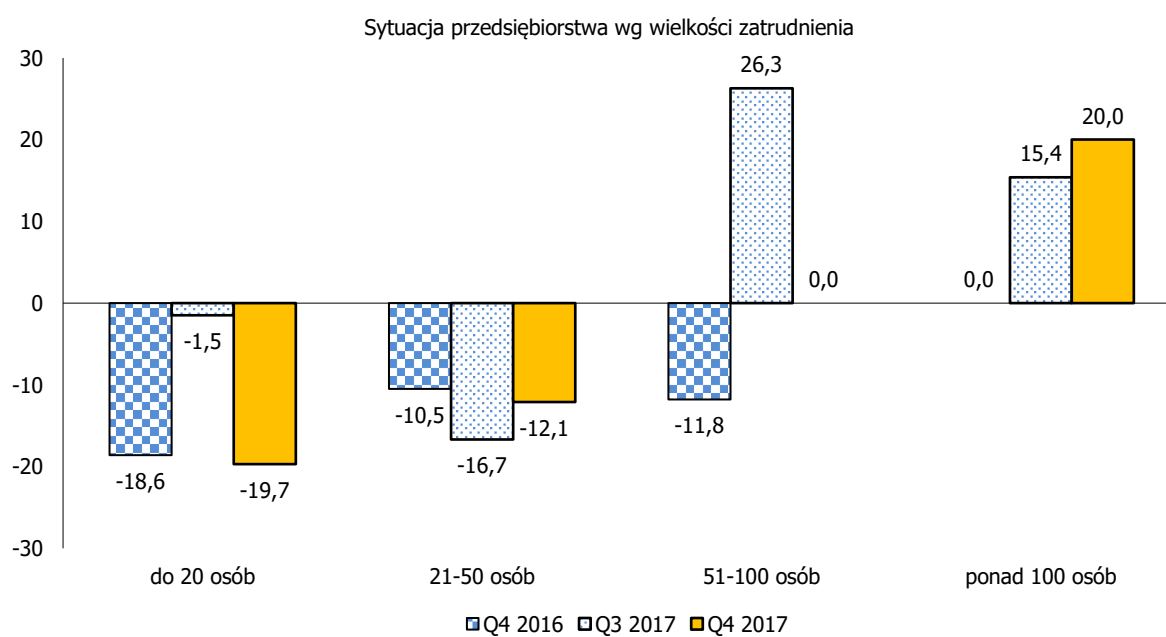
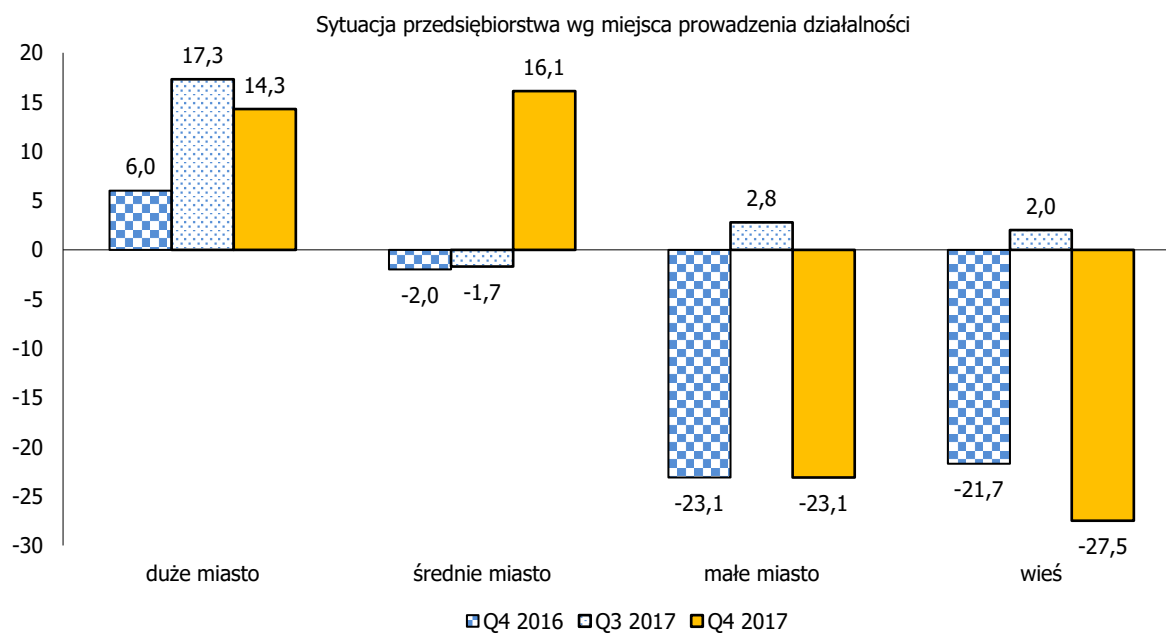
SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

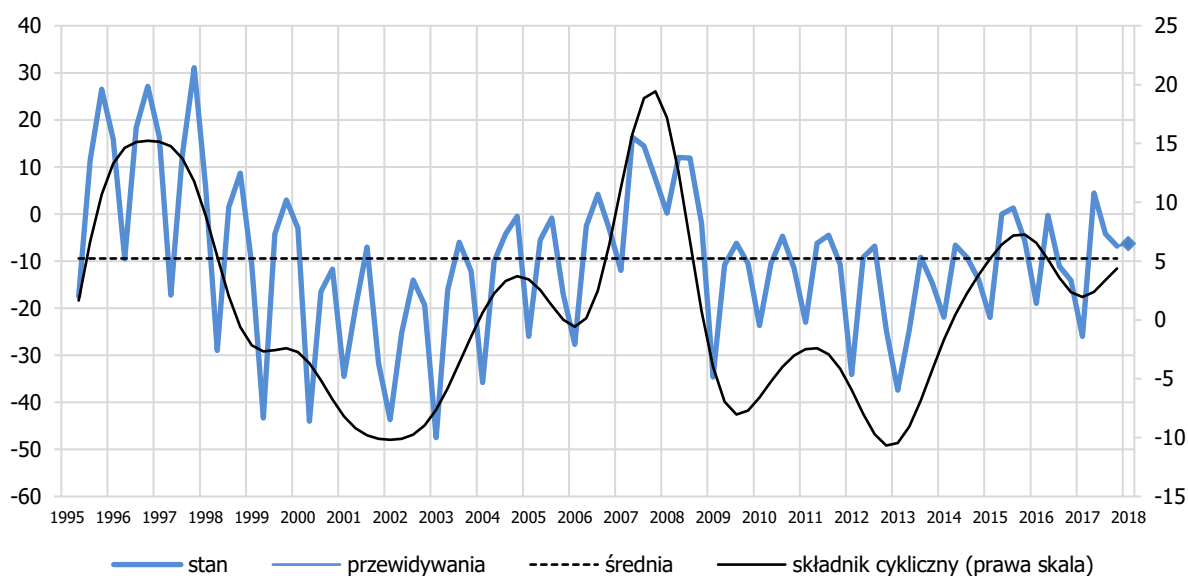
warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	przewidywania
1. poprawa	13,8	7,6	23,2	24,3	19,7	25,3
2. brak zmiany	62,1	55,7	63,0	55,6	57,0	49,0
3. pogorszenie	24,2	36,7	13,8	20,1	23,3	25,7
saldo (1.-3.)	-10,4	-29,1	9,4	4,2	-3,6	-0,4

Sytuacja przedsiębiorstwa wg rodzaju działalności handlowej

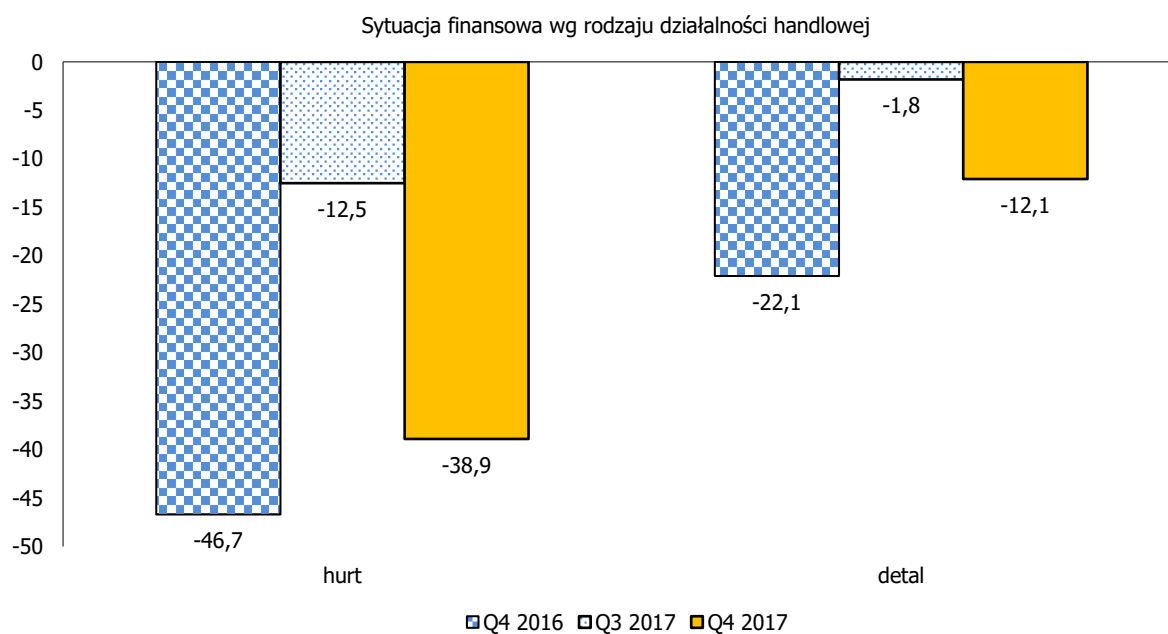

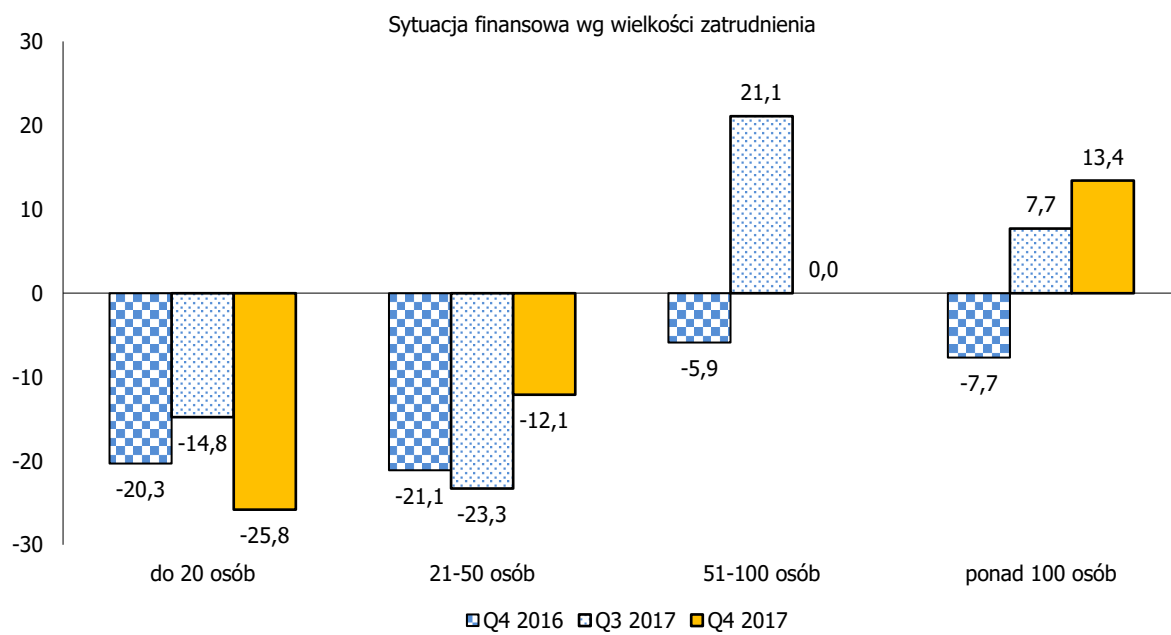
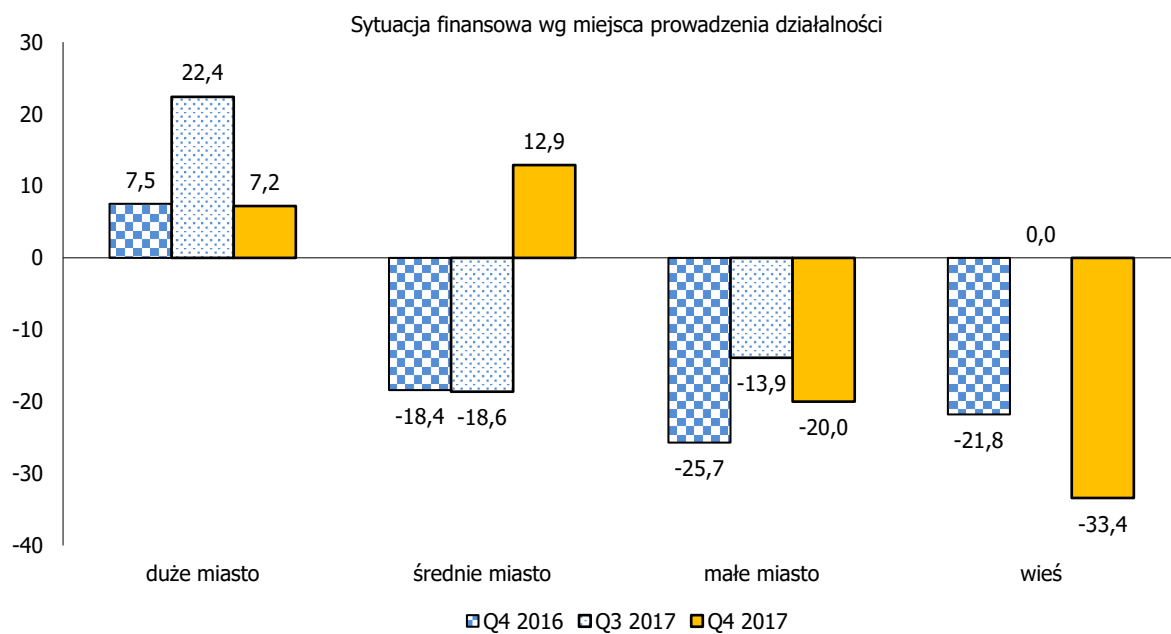

SYTUACJA FINANSOWA

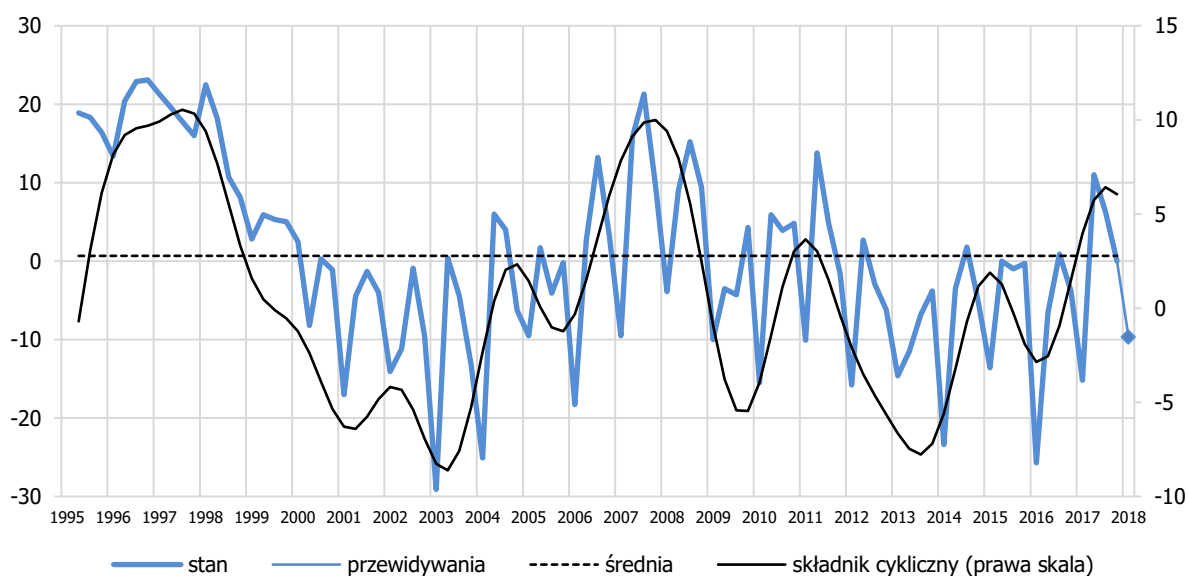

warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	przewidywania
1. poprawa	9,2	8,9	21,1	20,1	19,3	20,7
2. brak zmiany	67,5	56,2	62,0	55,6	54,6	52,3
3. pogorszenie	23,3	34,9	16,7	24,3	26,1	27,0
saldo (1.-3.)	-14,1	-26,0	4,5	-4,2	-6,8	-6,3

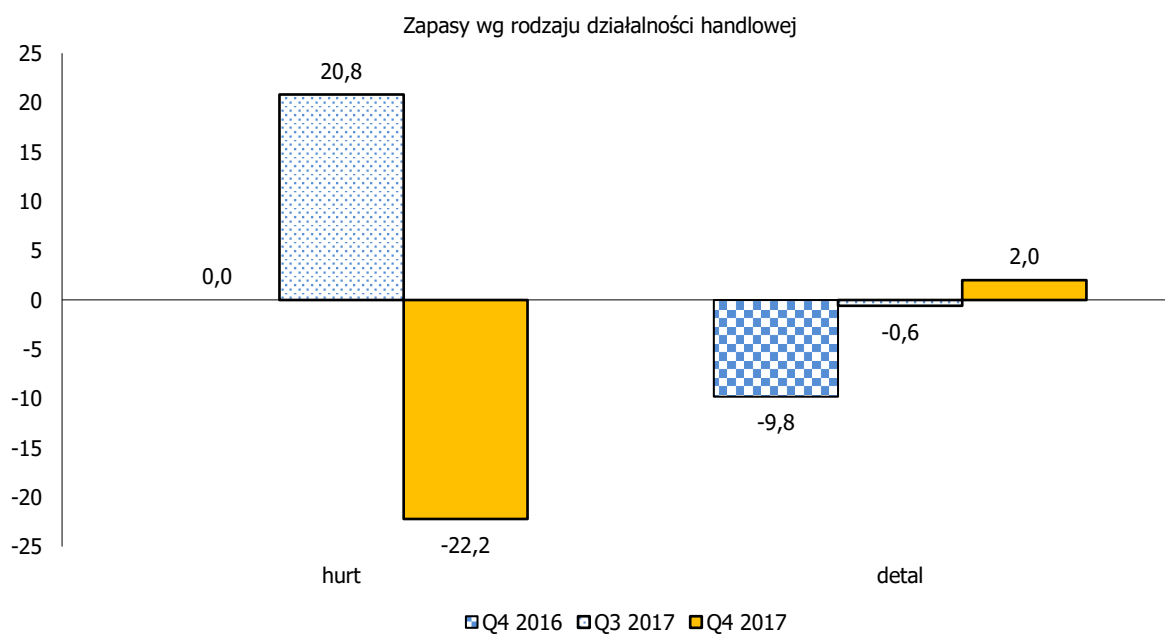

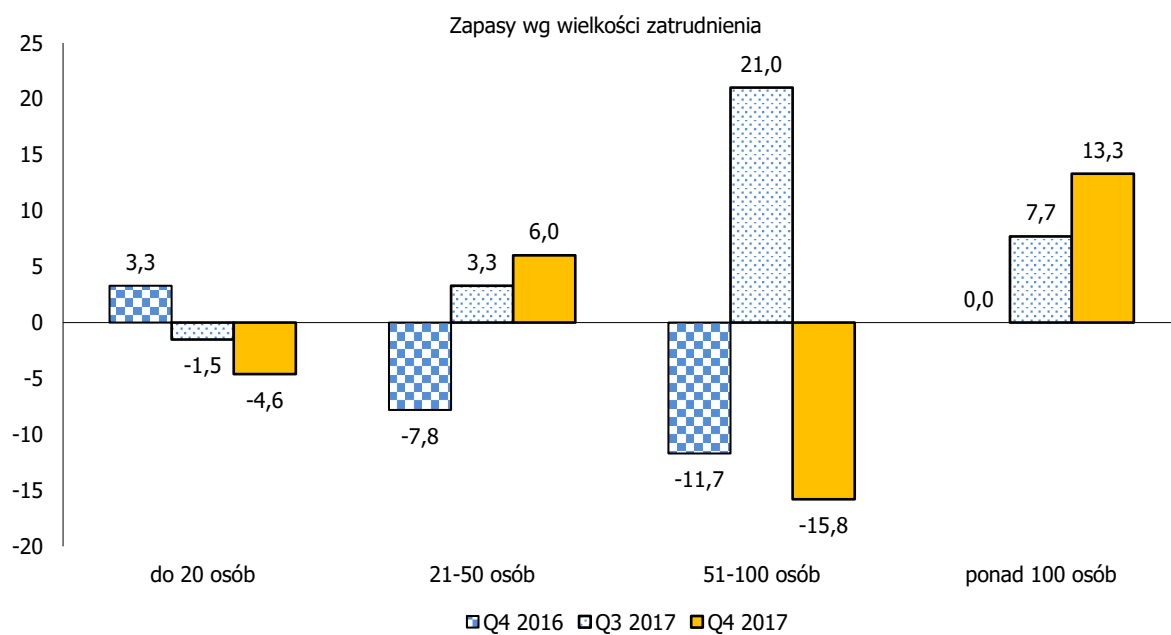
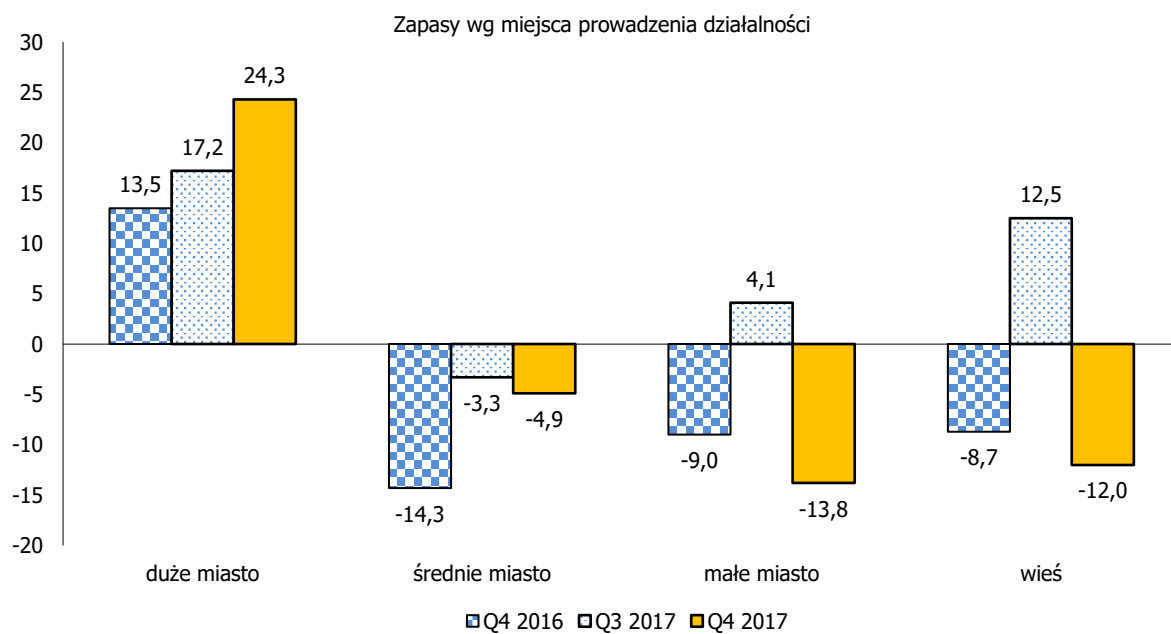

ZAPASY

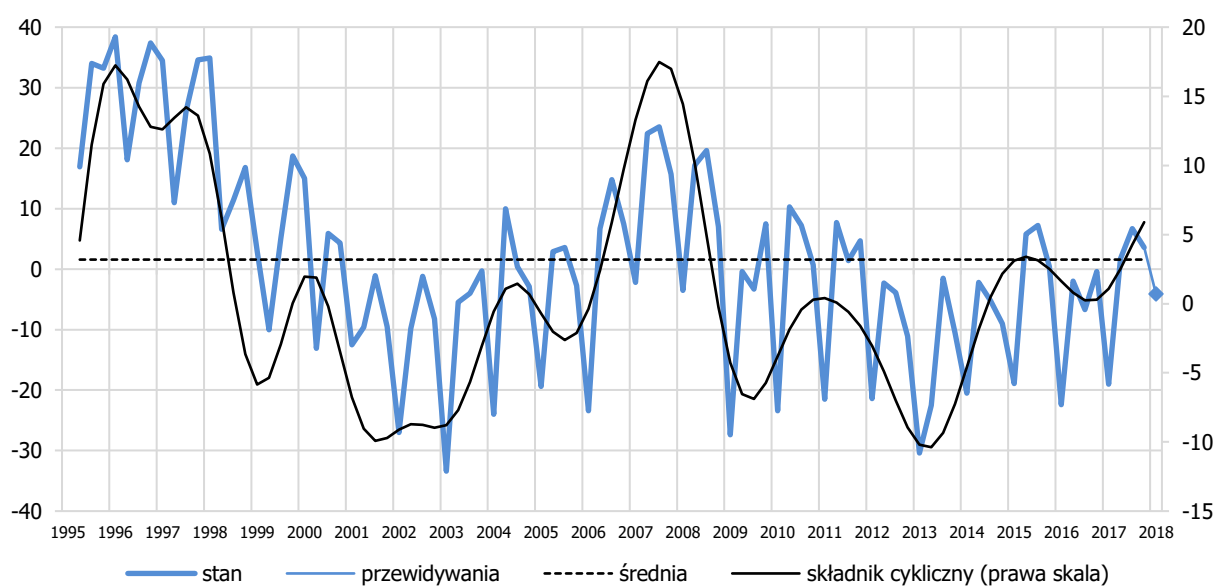

warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	przewidywania
1. wzrost	17,9	13,5	24,5	26,4	21,1	13,0
2. brak zmiany	60,4	57,8	62,0	53,6	57,9	64,3
3. spadek	21,7	28,7	13,5	20,1	21,1	22,7
saldo (1.-3.)	-3,8	-15,2	11,0	6,3	0,0	-9,7

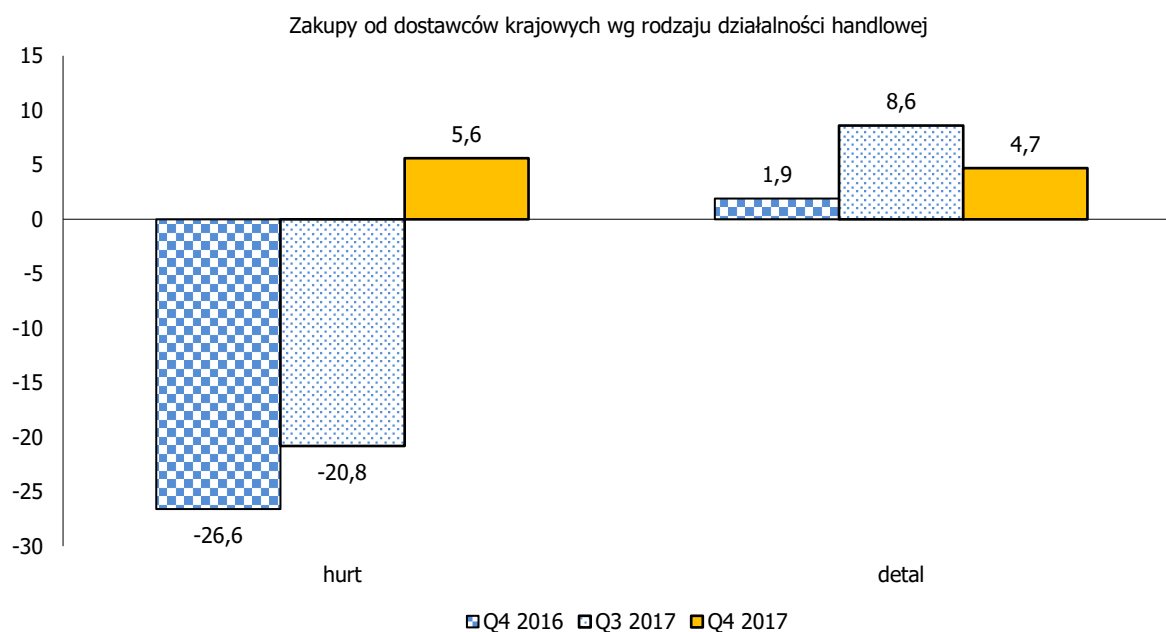

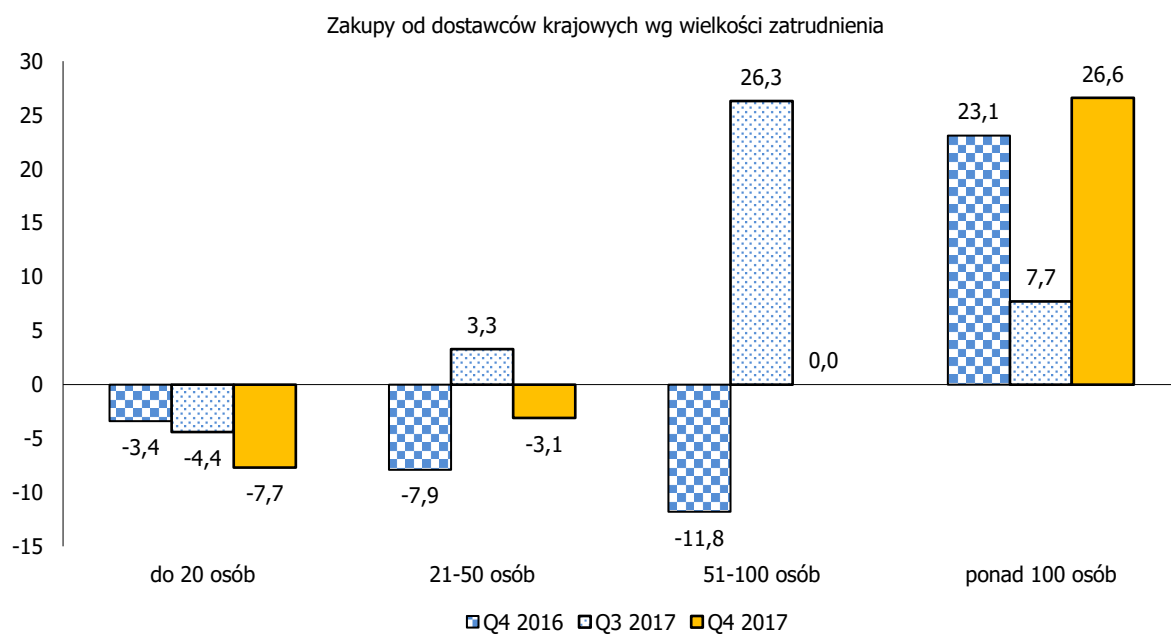
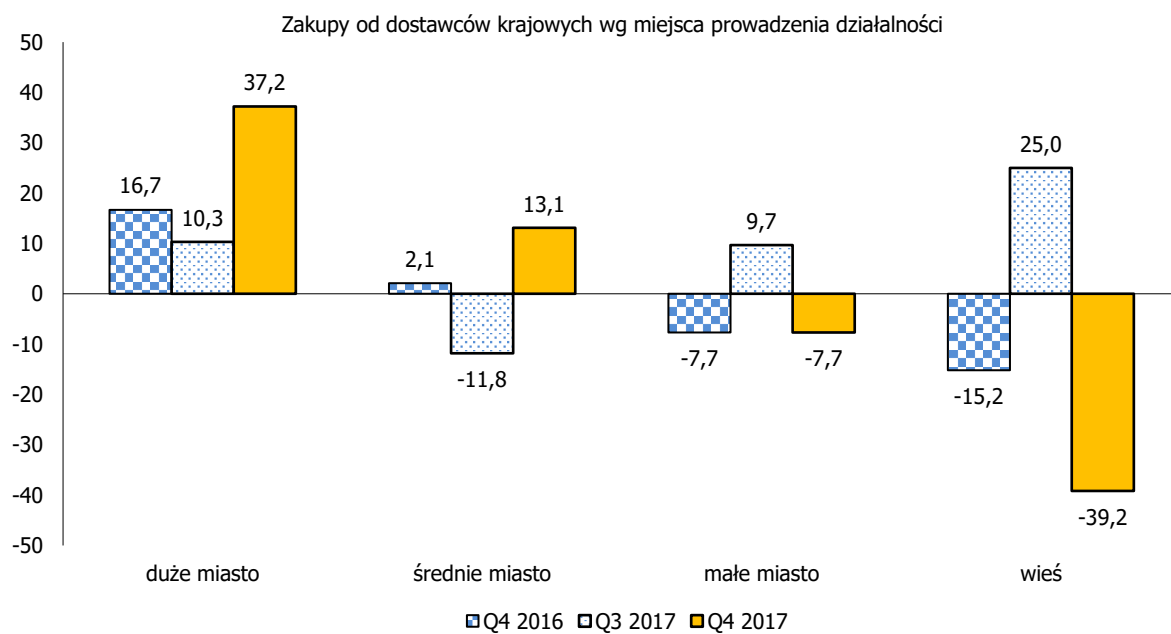

ZAKUPY OD DOSTAWCÓW KRAJOWYCH

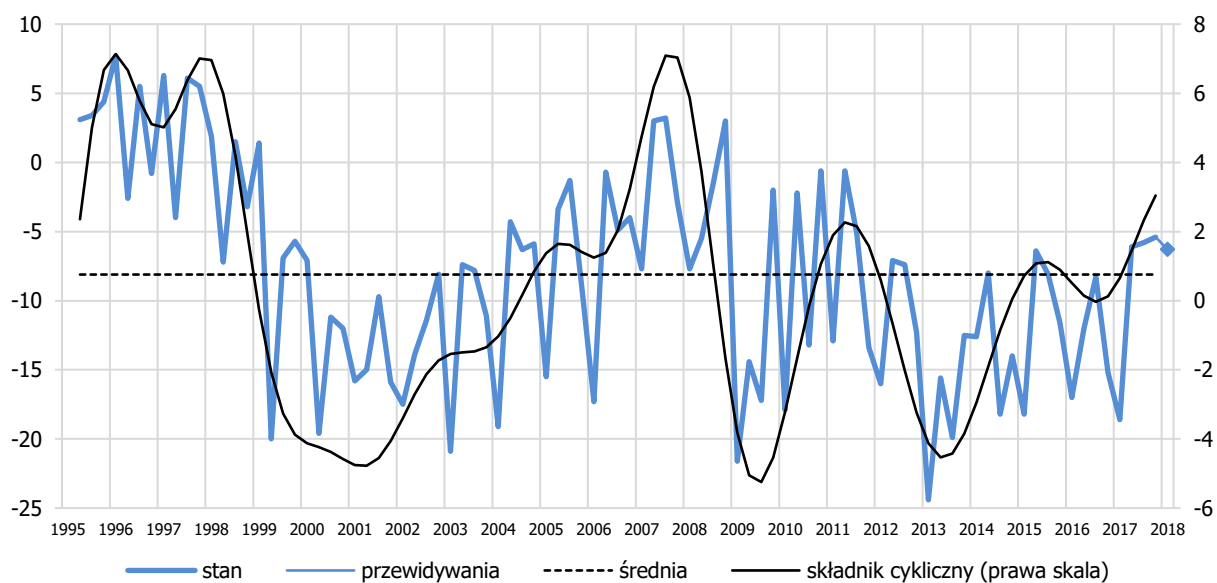

warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	przewidywania
1. wzrost	20,5	8,4	18,4	22,6	24,6	15,7
2. brak zmiany	58,6	64,1	64,9	61,5	54,4	64,5
3. spadek	20,9	27,4	16,7	15,9	21,0	19,8
saldo (1.-3.)	-0,4	-19,0	1,7	6,7	3,6	-4,1

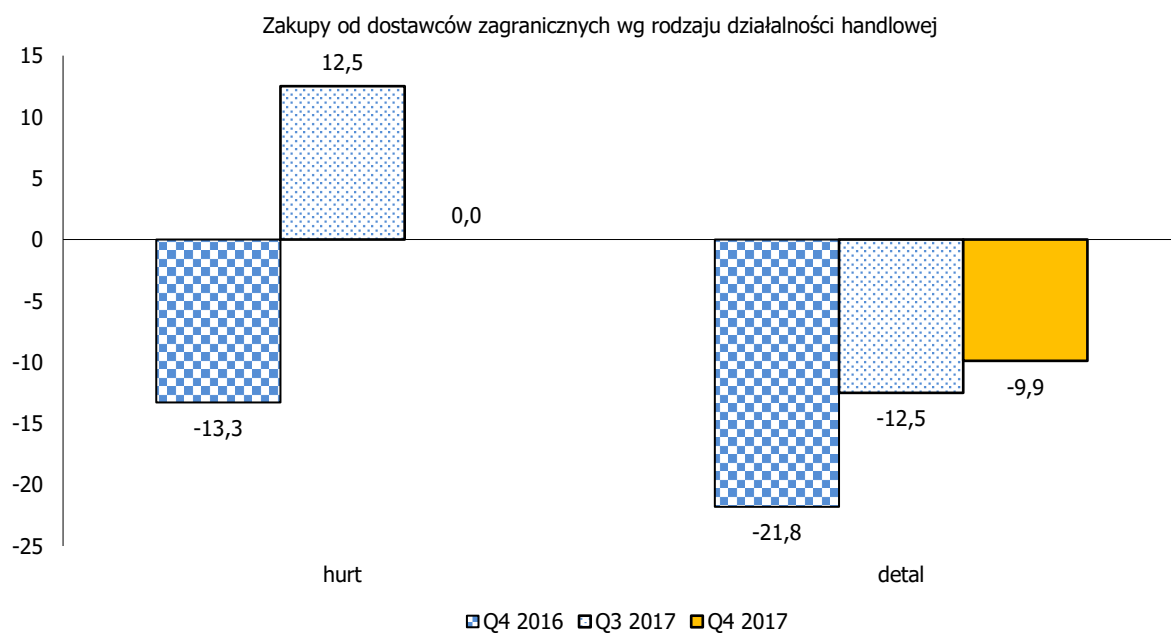

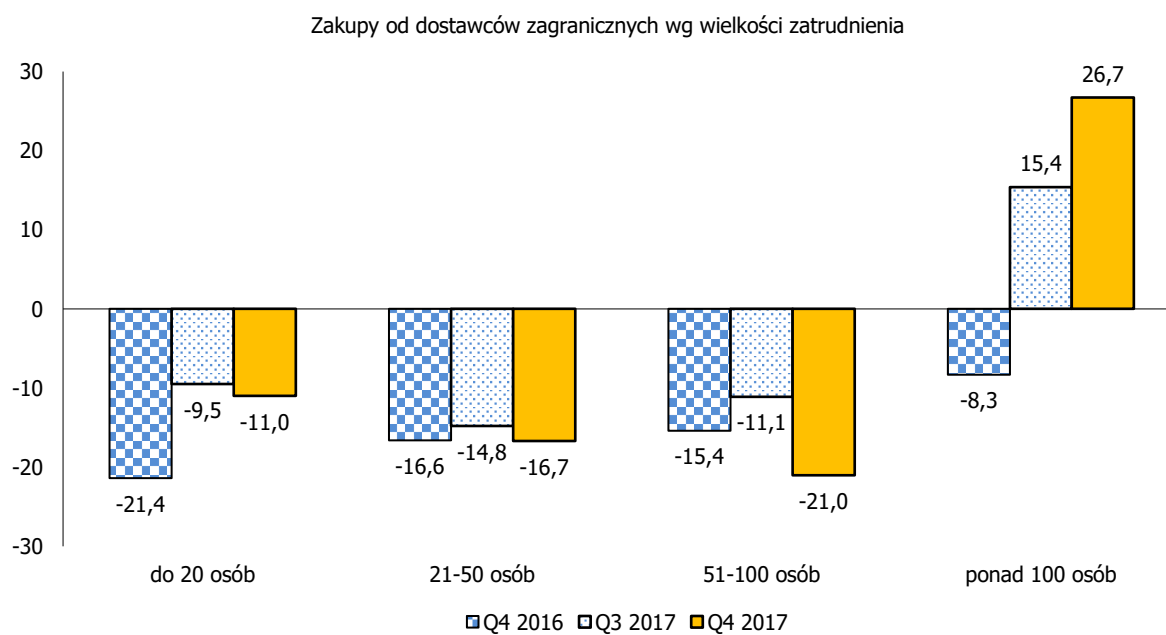
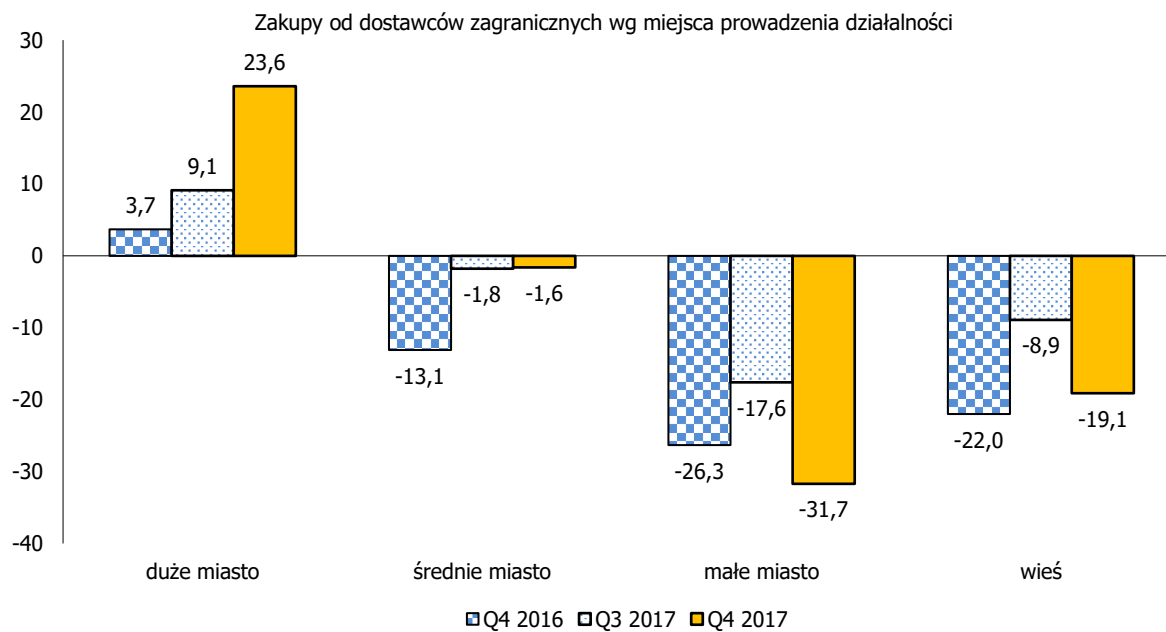

ZAKUPY OD DOSTAWCÓW ZAGRANICZNYCH

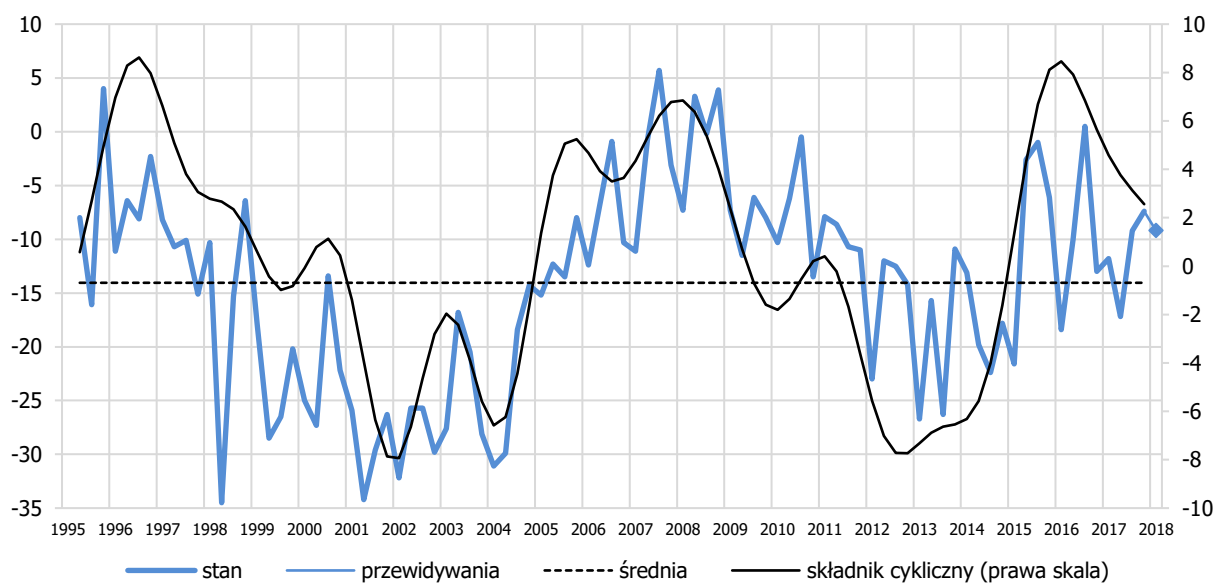

warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	przewidywania
1. wzrost	6,5	5,5	8,7	12,0	13,3	9,5
2. brak zmiany	71,9	70,5	76,4	70,2	68,0	74,7
3. spadek	21,7	24,1	14,8	17,8	18,7	15,8
saldo (1.-3.)	-15,2	-18,6	-6,1	-5,8	-5,4	-6,3

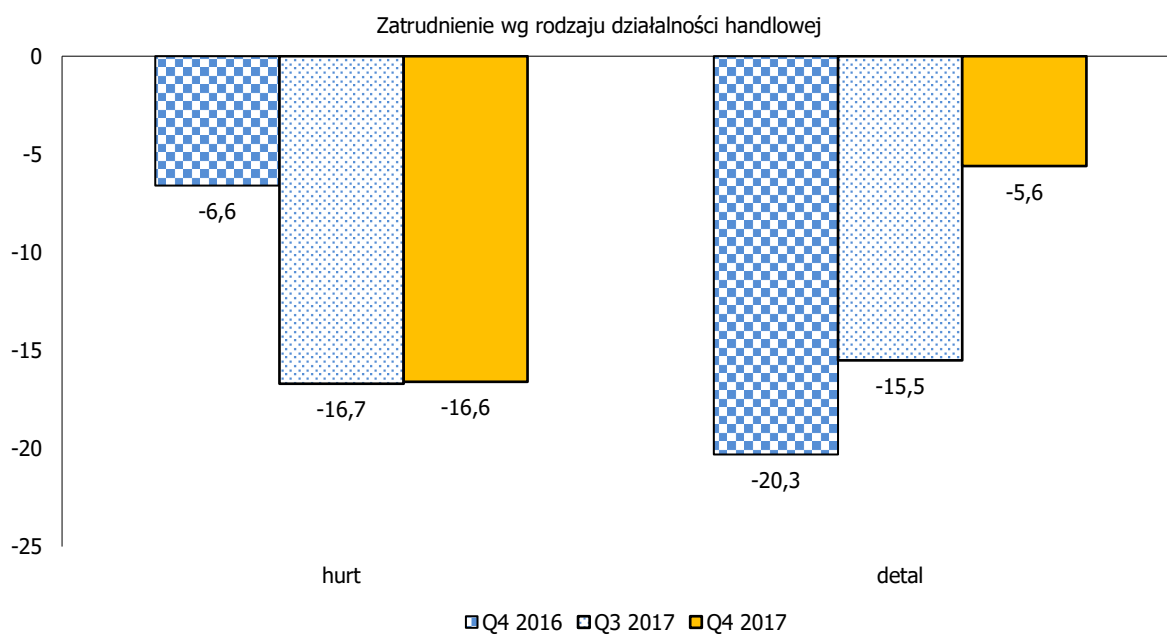

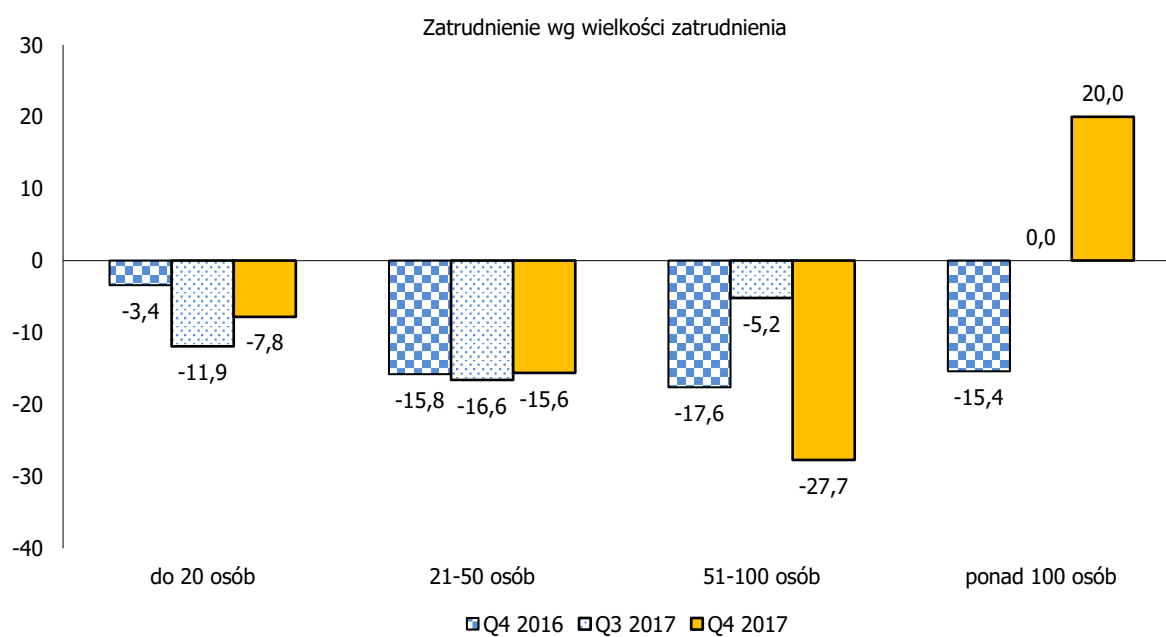
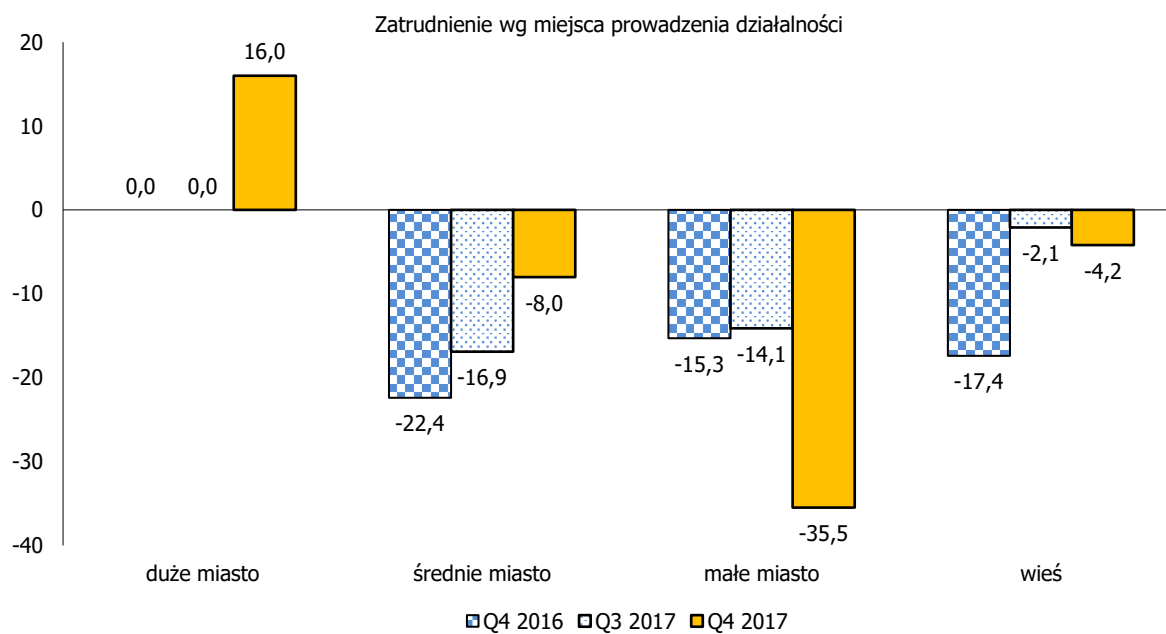

ZATRUDNIENIE

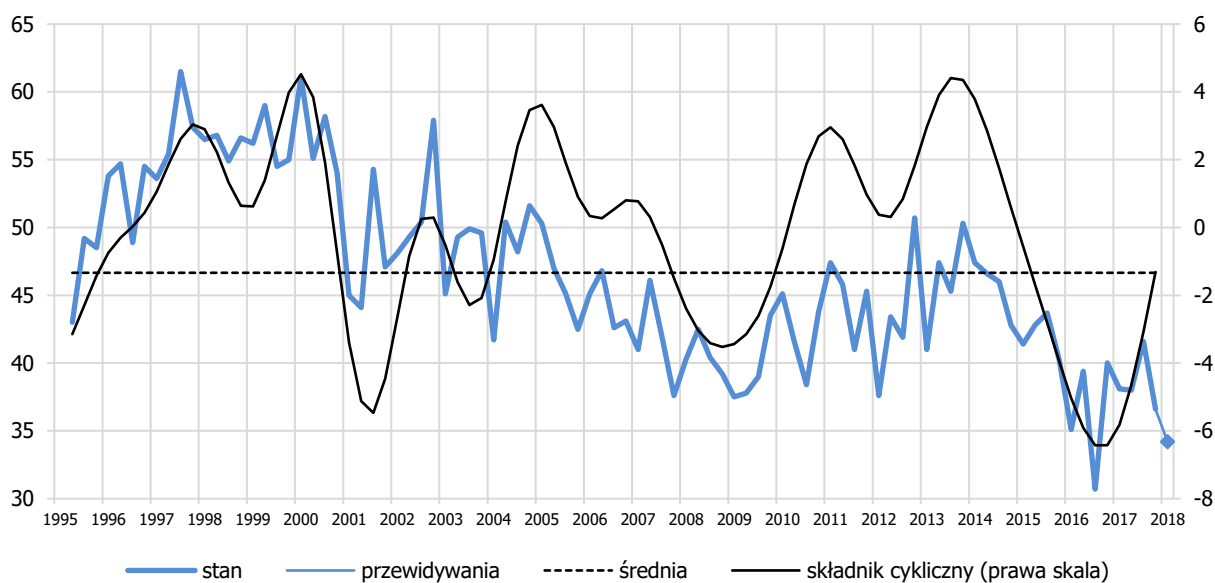

warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	przewidywania
1. wzrost	7,9	5,1	7,4	13,9	15,7	9,6
2. brak zmiany	71,1	78,0	68,0	63,0	61,2	71,7
3. spadek	20,9	16,9	24,6	23,1	23,1	18,8
saldo (1.-3.)	-13,0	-11,8	-17,2	-9,2	-7,4	-9,2

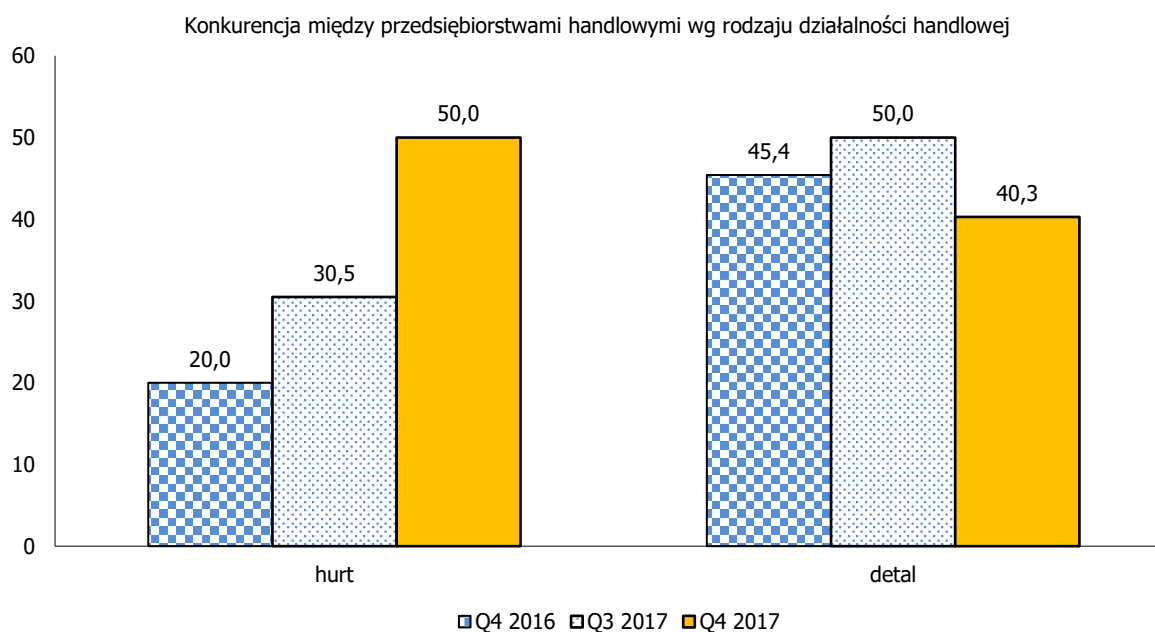

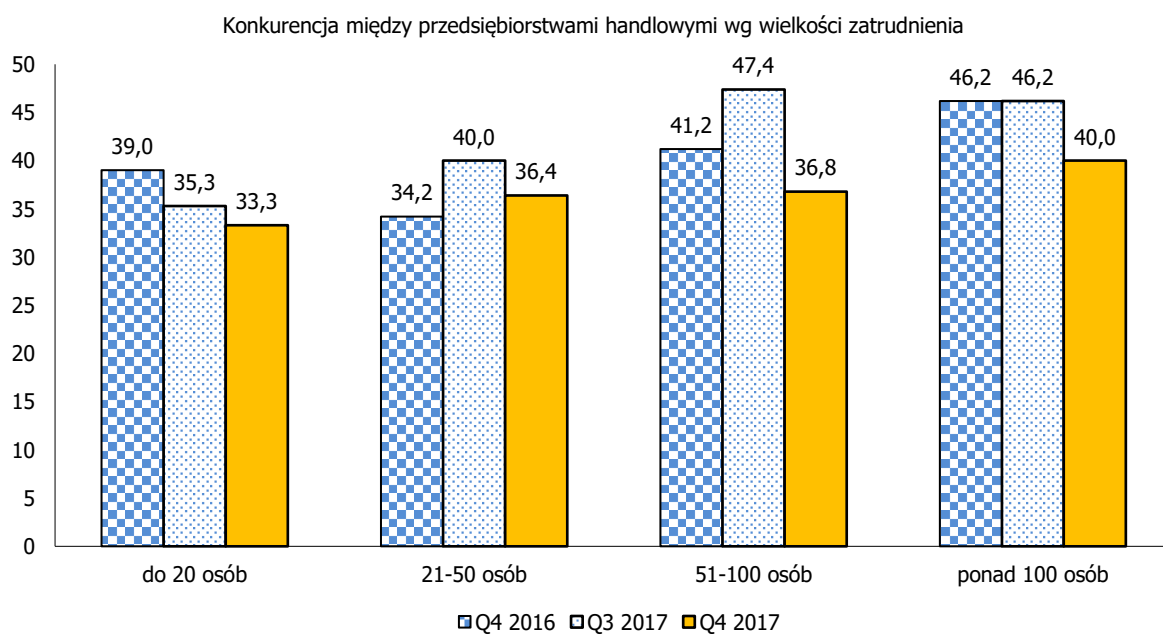
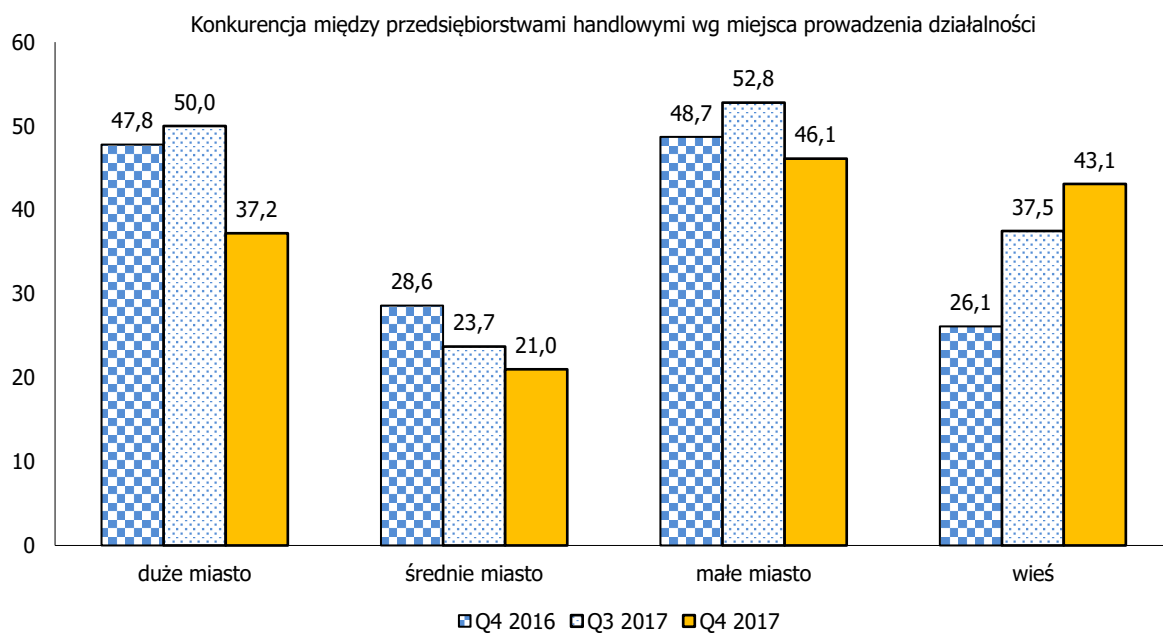

KONKURENCJA POMIĘDZY PRZEDSIĘBIORSTWAMI HANDLOWYMI

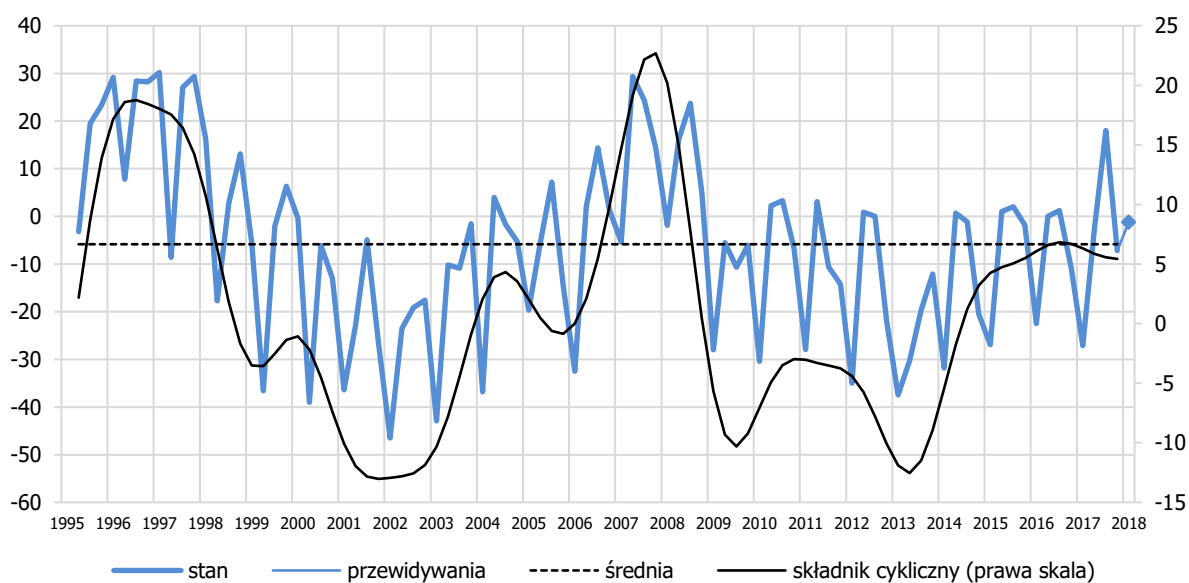

warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	przewidywania
1. wzrost	41,3	38,5	39,2	42,4	37,8	34,6
2. brak zmiany	57,5	61,1	59,6	56,7	61,0	65,0
3. spadek	1,3	0,4	1,2	0,8	1,2	0,4
saldo (1.-3.)	40,0	38,1	38,0	41,6	36,6	34,2

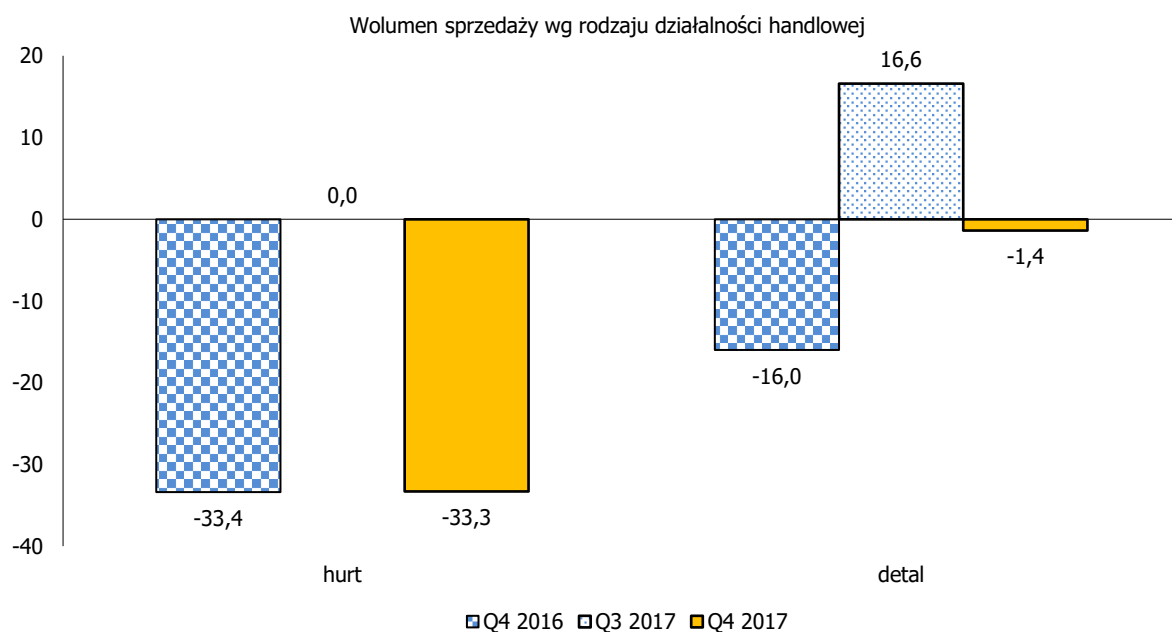

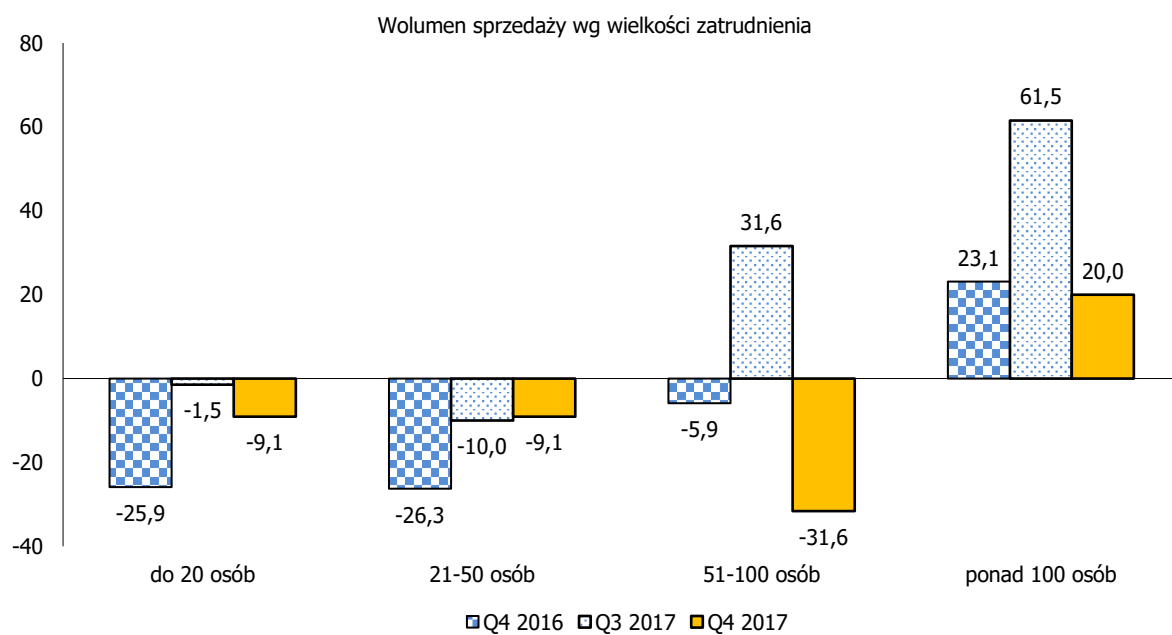
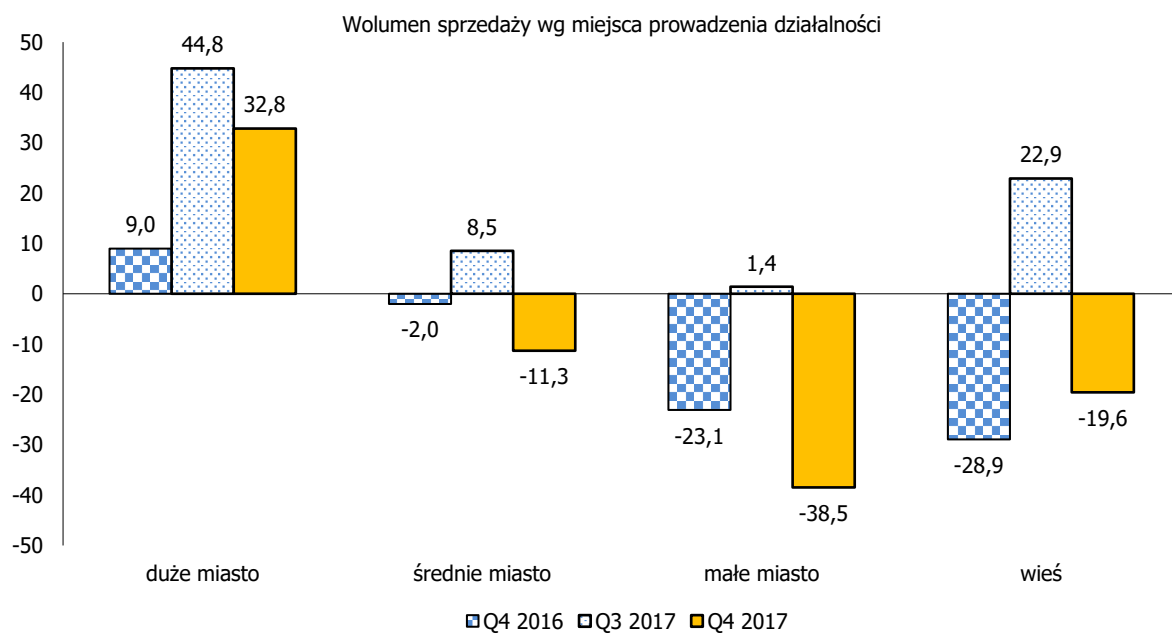

WOLUMEN SPRZEDAŻY

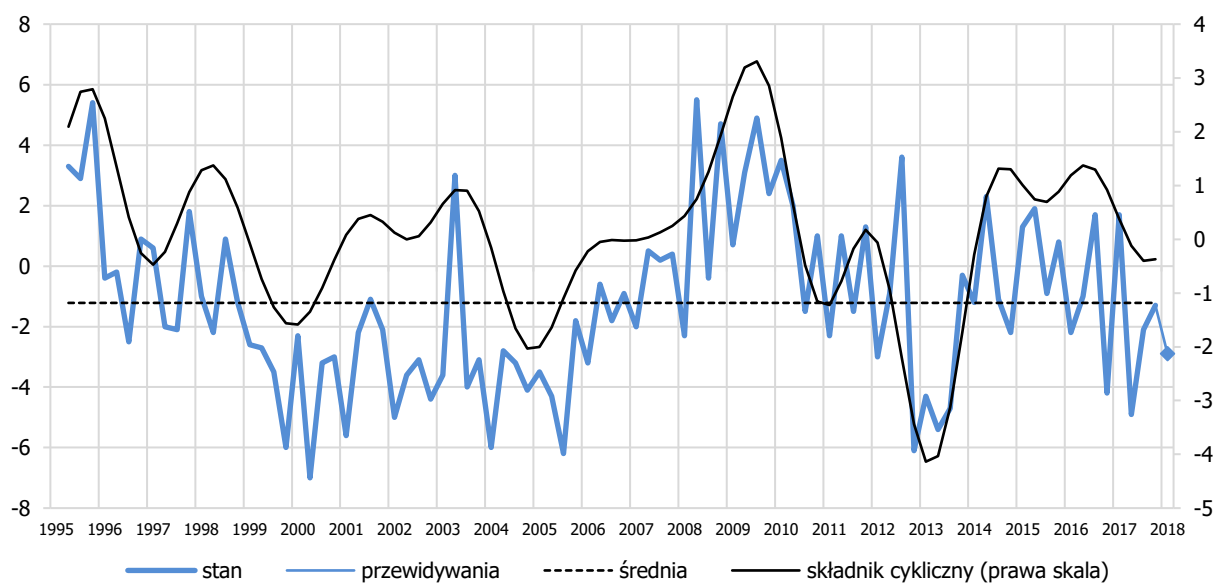

warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	przewidywania
1. wzrost	20,5	12,0	22,0	39,3	24,9	22,1
2. brak zmiany	48,1	48,9	53,3	39,3	43,0	54,6
3. spadek	31,4	39,1	24,8	21,3	32,1	23,3
saldo (1.-3.)	-10,9	-27,1	-2,8	18,0	-7,2	-1,2

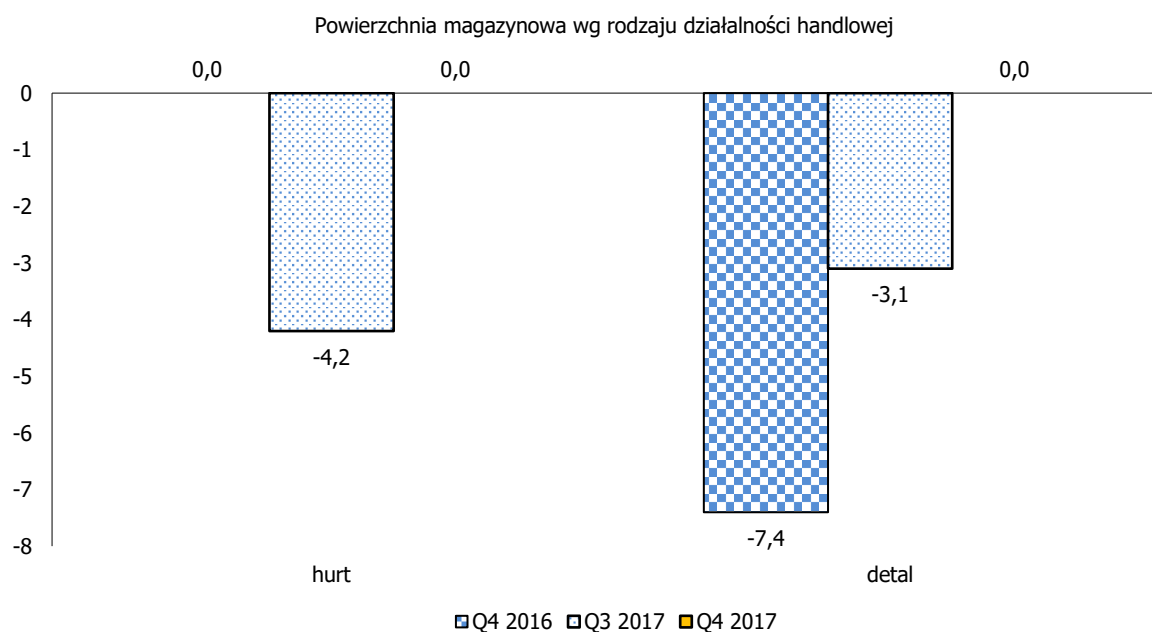

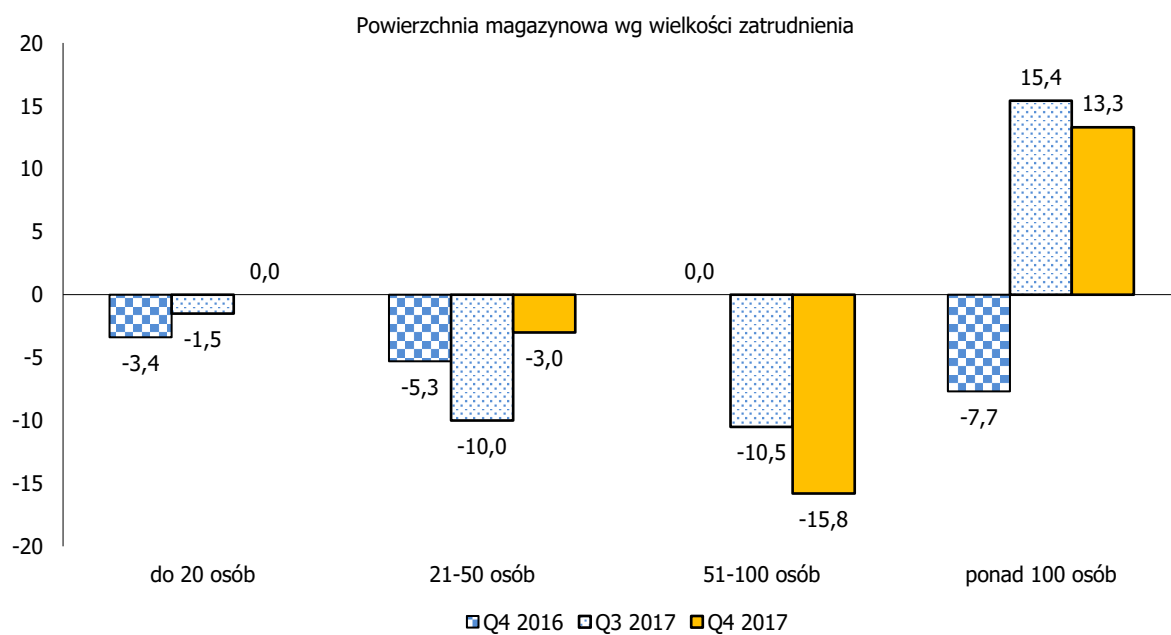
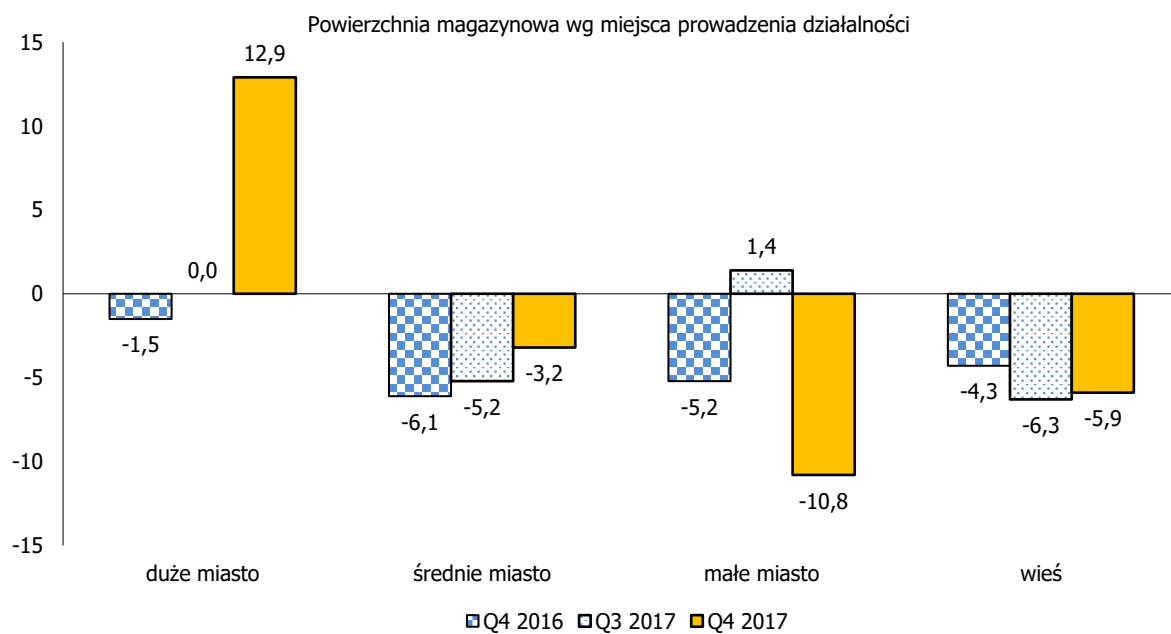

POWIERZCHNIA MAGAZYNOWA

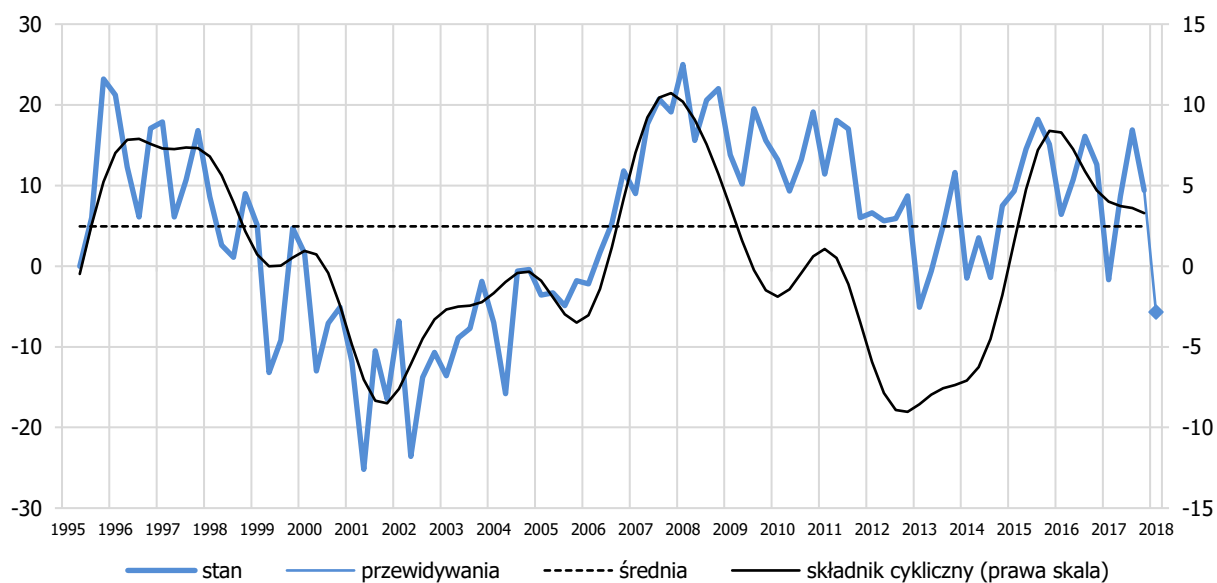

warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	przewidywania
1. wzrost	2,5	7,6	0,0	4,2	5,2	6,0
2. brak zmiany	90,8	86,4	95,1	89,5	88,3	85,1
3. spadek	6,7	5,9	4,9	6,3	6,5	8,9
saldo (1.-3.)	-4,2	1,7	-4,9	-2,1	-1,3	-2,9

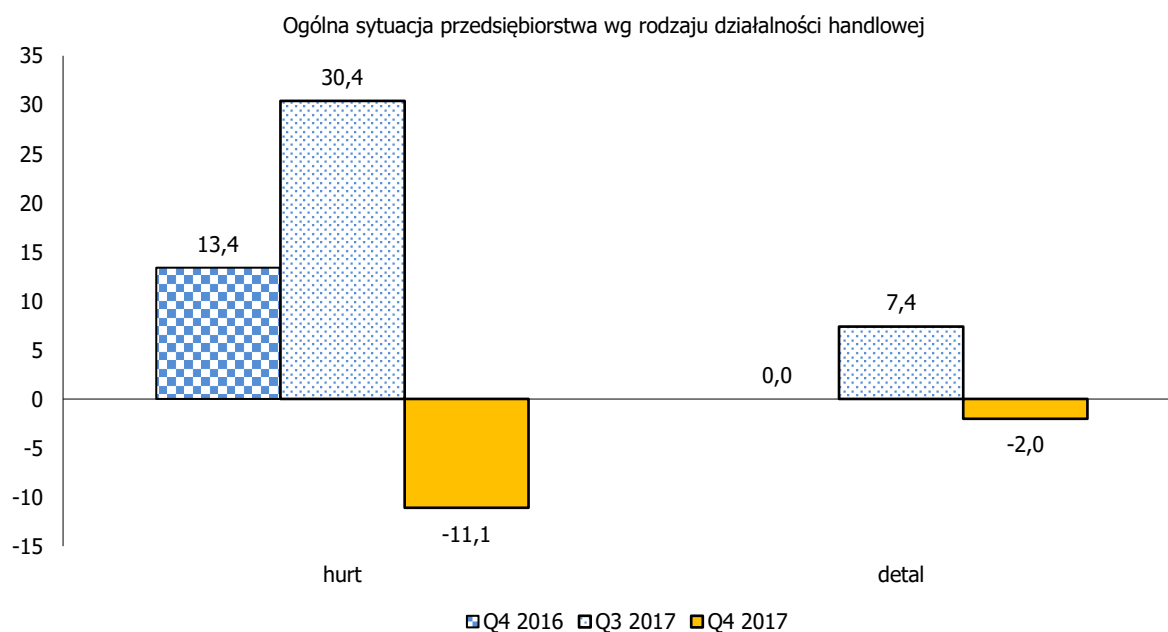

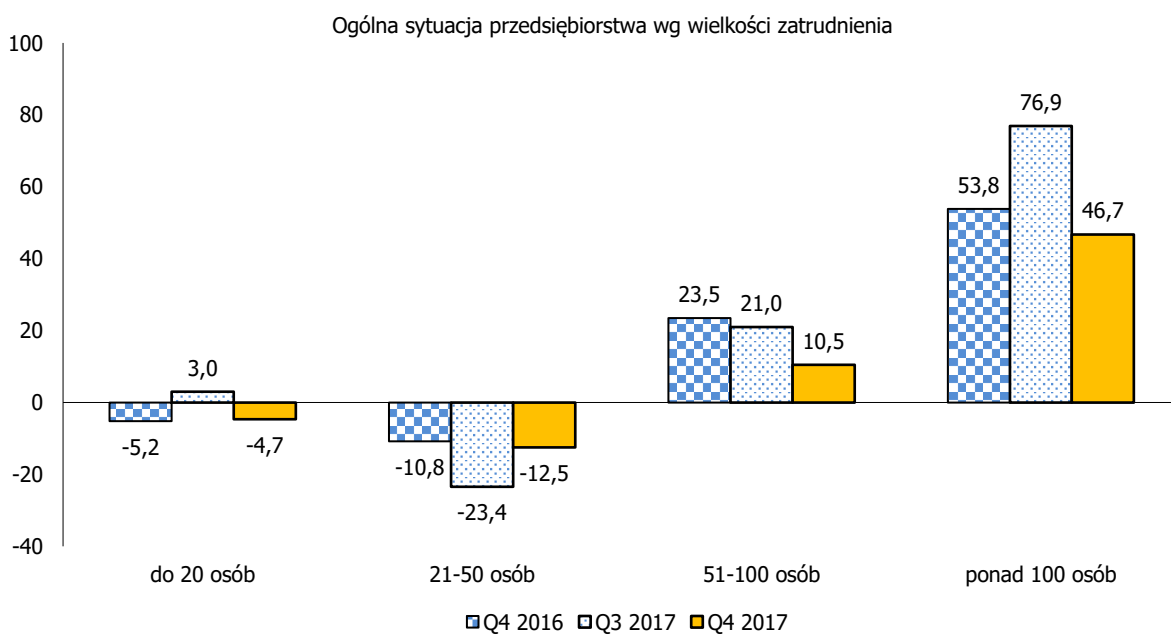
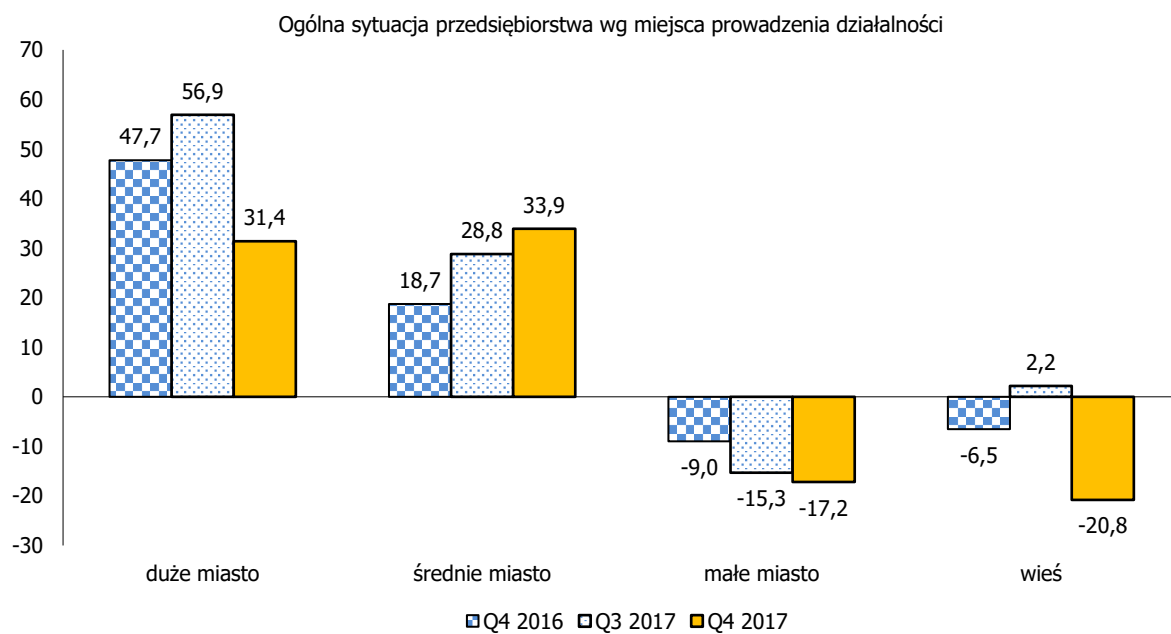

OGÓLNA SYTUACJA PRZEDSIĘBIORSTWA

warianty odpowiedzi - odsetki	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017	przewidywania
1. dobra	29,1	22,0	24,0	32,9	25,7	14,3
2. średnia	54,4	54,2	60,7	51,1	58,0	65,7
3. słaba	16,5	23,7	15,3	16,0	16,3	20,0
saldo (1.-3.)	12,6	-1,7	8,7	16,9	9,4	-5,7

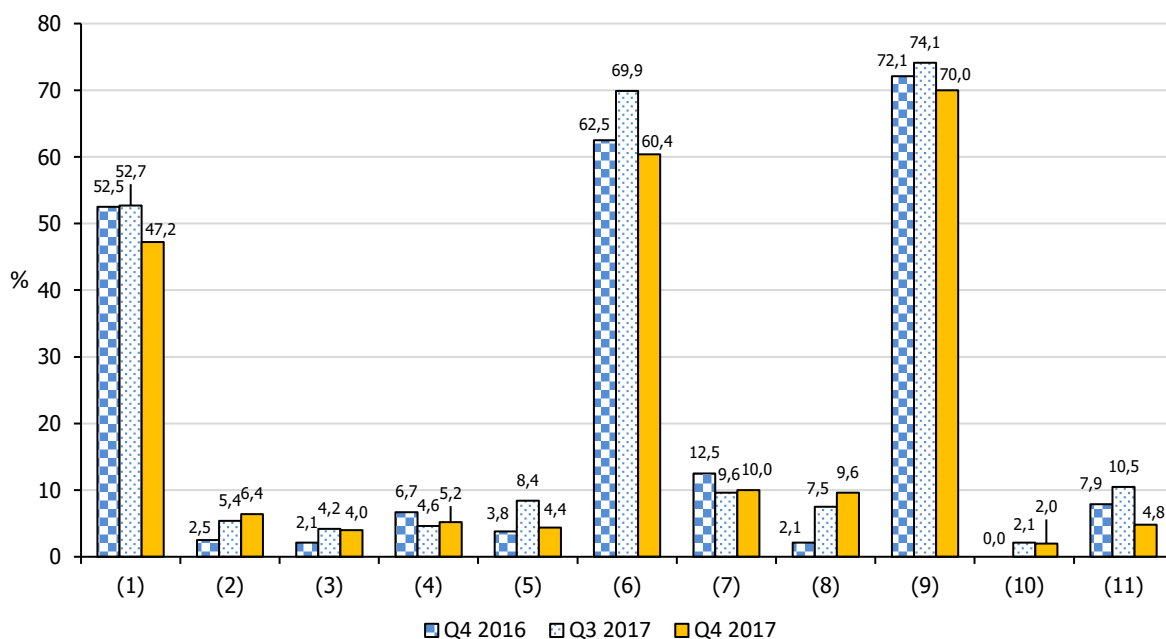

CENY TOWARÓW

	Q4 2016	Q1 2017	Q2 2017	Q3 2017	Q4 2017
1. wzrost	36,5	35,9	44,0	47,2	62,6
o więcej	7,6	10,7	11,0	19,4	16,5
o tyle samo	17,6	15,8	17,1	19,8	32,5
o mniej	11,3	9,4	15,9	16,2	13,6
2. brak zmiany	56,7	59,0	49,0	44,3	35,8
3. spadek	6,7	5,1	6,9	8,4	1,6
saldo (1.-3.)	29,8	30,8	37,1	38,8	61,0

CZYNNIKI OGRANICZAJĄCE POPRAWĘ SYTUACJI PRZEDSIĘBIORSTW HANDLOWYCH

- (1) niedostateczny popyt
- (2) niedostateczna podaż sprzedawanych towarów
- (3) jakość towarów
- (4) wysokość oprocentowania kredytów
- (5) możliwość uzyskania kredytów
- (6) koszty zatrudnienia pracowników
- (7) powierzchnia sprzedaży
- (8) wielkość magazynów
- (9) konkurencja
- (10) nie występują
- (11) inne